

JAAAR OVER ZICHT 2019

asn bank

INHOUD

Interview met directie ASN Bank	3
Duurzaamheid domineerde	6
ASN Bank wil groeien; waarom en hoe?	9
Dit beloven we onze klanten	11
De basis: ons duurzaamheidsbeleid	13
Duurzaamheidsbeleid in de praktijk	17
Stappen naar bewustwording leefbaar loon	20
Van klimaatneutraal naar klimaatpositief	25
Pionieren op het terrein van biodiversiteit	29
Samen bereiken we meer	33
Dit doen we met het geld van klanten	37
Post voor post	42
Maatschappelijke impact	52
Typisch onze klanten	56
Mogen we even binnenkijken?	61
Verslag raad van advies	66

Interview met directie ASN Bank

**‘HOE GROTER
JE BENT HOE
RELEVANTER JE
KUNT ZIJN OM
JE MISSIE WAAR
TE MAKEN’** *(Joyce van der Est)*

Hoe kijkt de directie van ASN Bank terug op 2019? Arie Koornneef en Joyce van der Est over de AVA in Amsterdam, PCAF Global, andere hoogtepunten én een aanstaand jubileum.

Wat is je bijgebleven van het afgelopen jaar?

Joyce: ‘Eigenlijk alle evenementen voor klanten en medewerkers. Maar ik pik de aandeelhoudersvergadering van de ASN Beleggingsfondsen er even uit. Op een vrijdag in mei kwamen meer dan 1.000 beleggers naar de Beurs van Berlage in Amsterdam. Dat is een ongelooflijk groot aantal voor een juridische vergadering. En ze bleven tot het einde voor de klimaatpresentatie van weerman Peter Kuipers Munneke.’

Arie: ‘De oprichting van Partnership Carbon Accounting Financials Global (PCAF Global). Dat we tot een wereldwijde club zouden uitgroeien had niemand in 2015 kunnen bedenken. In dat jaar begonnen we met PCAF Nederland: een samenwerkingsverband van veertien Nederlandse financiële instellingen die de CO₂-impact van hun balans in kaart brachten.

Mag ik er nog één noemen? Dat het mede door ons opgerichte Platform Living Wage Financials zijn focus uitbreidde. PLWF maakt zich niet alleen sterk voor leefbare lonen in de kledingindustrie maar ook in de wereldwijde detailhandel en de agrarische sector.’

Rond de duurzame pijler biodiversiteit herhaalt de geschiedenis zich. ASN Bank nam in februari 2020 het initiatief in de oprichting van het Partnership Biodiversity Accounting Financials (PBAF). Welke lessen hebben we van PCAF geleerd?

Joyce: ‘Dat je moet beginnen! Dat klinkt als een open deur, maar ik bedoel ermee dat ook als het systeem nog niet af is je toch begint én naar buiten treedt. Een andere learning is dat we van te voren moeten bedenken wanneer onze aanjaagrol klaar is.’

Arie: ‘We zijn erachter gekomen dat sommige oplossingen heel erg moeilijk te realiseren zijn. Zoals het uit de lucht halen van CO₂ of het bevorderen van de biodiversiteit met projecten die ook nog financieerbaar zijn. Dat wordt wel eens vergeten. Wat ik mooi vind is dat niemand hier bij de pakken neer gaat zitten. Vanuit een natuurlijk optimisme zijn we gaan onderzoeken hoe we het toch voor elkaar kunnen krijgen.’

Het was weer een moeilijk rentejaar...

Arie: ‘Ja, we kenden het verschijnsel negatieve rente alleen uit Japan. In 2019 werd het voor sommige Nederlandse spaarders helaas werkelijkheid. Bij ASN Bank is het rentetarief voor particuliere spaarders nog steeds boven de 0%. En is de belofte gedaan dat dit voor deze groep spaarders met een saldo tot € 25.000 dit jaar ook zo zal blijven. Aan het einde van het jaar zal opnieuw worden bepaald of we deze belofte ook in 2021 kunnen handhaven.’

Joyce: ‘Ondanks de lage rente zien we dat klanten ook in 2019 gespaard hebben. Het is altijd verstandig om een veilige, financiële buffer aan te houden.’

De Volksbank hanteert sinds 2017 het duurzaamheidsbeleid van ASN Bank. Waar zie je dat in terug?

Arie: ‘In de hele bedrijfsvoering van ons moederbedrijf en bij de 3 andere bankmerken: dus bij SNS, bij RegioBank en bij het hypotheekmerk BLG Wonen. Dat het wordt gewaardeerd door de buitenwereld zie je terug in de mooie scores van de Volksbank in de Eerlijke Bankwijzer.

Heb je een concreet voorbeeld?

Arie: ‘Duurzaamheid speelt in steeds meer beleid een rol. Zo kijken we samen met de afdeling Risk naar de impact van klimaatrisico's op de lange termijn, zoals het verzakken van woningen door de stijgende waterstand. En met de afdeling inkoop kijken we naar het verder verduurzamen van de inkoop binnen de Volksbank.’

Meer dan 38.000 klanten stapten over naar ASN Bank. Waarom is groei zo belangrijk voor een bank die kritisch kijkt naar de schaduwkant van economische groei?

Joyce: 'Het is geen groei om het groeien. Hoe groter je bent in mensen en in geld, hoe relevanter je kunt zijn om je missie samen waar te maken'

In een onderzoek van de Consumentenbond scoorden we voor de tweede keer op rij hoger dan een 9; wat gaan we in 2020 doen om die score hoog te houden?

Joyce: 'We gaan zeker niet achterover leunen. Op een aantal gebieden kan het nog beter: in de loop van 2020 kunnen klanten ook vanuit de bankierapp een vraag stellen via chat. Verder kijken we hoe we onze database met vragen & antwoorden klantvriendelijker kunnen aanbieden. Met name voor de momenten dat we niet telefonisch bereikbaar zijn.'

Zijn er nog gebeurtenissen waar je je op verheugt?

Joyce: 'In mei van dit jaar bestaat ASN Bank 60 jaar. Het is mooi om nog eens terug te kijken waar we vandaan zijn gekomen.'

Arie: 'We gaan dit jubileum ook vieren met collega's die 20, 30 en soms zelfs 40 jaar bij ASN Bank werken. Een 'harde kern' die meer dan 10% van de organisatie beslaat. Dat is best bijzonder.'

Joyce: 'Of je hier nu een paar maanden als stagiaire hebt gewerkt of een paar decennia. ASN Bank doet iets met je.'

ASN Bank onderdeel van de Volksbank

In dit Jaaroverzicht 2019 gebruiken we regelmatig de naam van de Volksbank. Dit is het Nederlandse moederbedrijf waar ASN Bank net als de bankmerken BLG Wonen, RegioBank en SNS toe behoort. De Volksbank is gevestigd in Utrecht.

Ook duurzaam

De Volksbank wil een relevante, positieve bijdrage leveren aan de maatschappij, met een focus op financiële weerbaarheid en duurzaamheid. Daarom hanteert zij bij de selectie van financieringen en beleggingen het duurzaamheidsbeleid van ASN Bank. De bank heeft zich bovendien tot doel gesteld om in 2030 met de vier bankmerken uit te komen op een 100% klimaatneutrale balans. Het Expertisecentrum Duurzaamheid (ECD) van ASN Bank ondersteunt de Volksbank bij de realisatie van dit doel.

Beter voor elkaar

Beter voor elkaar is de belofte van de Volksbank. Het is waar het moederbedrijf en de vier bankmerken voor staan en hoe zij zich onderscheiden binnen het bankenlandschap. Deze belofte wordt waargemaakt door te bankieren met de menselijke maat en in de bedrijfsvoering van waarde te zijn voor de klant, de medewerker, de aandeelhouder én de maatschappij. Voor elkaar dus.

[Lees meer over de Volksbank en haar merken](#)

DUUR- ZAAM- HEID DOMI- NEERDE

In 2019, het jaar waarin Greta Thunberg 16 werd, reisde de klimaatactivist de wereld rond om aandacht te vragen voor klimaatverandering.

Er was in 2019 geen ontkomen aan: de thema's klimaat en biodiversiteit haalden regelmatig het nieuws. Dat is geen nieuws voor ASN Bank, bij ons staan deze thema's al jaren bovenaan de agenda.

Een meisje met een lange vlecht roept in een congreszaal wereldleiders ter verantwoording. In de jaren '90 had het zo maar een scene uit een Nederlandse kinderspeelfilm kunnen zijn, in 2019 gebeurde het echt. De 16-jarige Greta Thunberg deed het meerdere malen, onder meer in Davos, in New York en in Brussel.

Haar publieke optredens leidden tot bewondering én irritatie. Ze werd een voorbeeld voor (Nederlandse) demonstrerende scholieren en stond als Persoon van het jaar op de cover van het Amerikaanse magazine Time. De Telegraaf eerde Thunberg met het nieuwe Nederlandse woord *klimaatdrammer*. In de Van Dale Woord-van-het-jaarverkiezing eindigde deze wakkere vinding op de 3e plaats, *klimaatspijbelaar* op de 2e - en het van babyboomer afgeleide *boomer* onverwacht op de 1e plaats.

Klimaatnieuws

Het kabinet kwam voor de zomervakantie met het langverwachte Klimaatakkoord. In deze overeenkomst, een concreet vervolg op het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015, staan maatregelen waarmee de regering de uitstoot van CO₂ in 2030 met 49% wil terugdringen.

Blij met dit nieuws reageerden we op social media met een [nieuwsbericht](#) en een [video](#). In de video stak Arie Koornneef, directeur ASN Bank, het kabinet een hart onder de riem: 'Nederland verduurzamen en de CO₂-uitstoot naar beneden brengen is een grote opgave. Maar we hebben voor grotere uitdagingen gestaan. Na de watersnoodramp bouwden we de Deltawerken. (...). Hij sloot zijn betoog hoopgevend af met de zin: 'Resultaten uit het verleden bieden wat ASN Bank betreft hoop voor de toekomst.'

Klimaatbelofte financiële sector

Enkele dagen na het Klimaatakkoord kwam de financiële sector met een gezamenlijke klimaatbelofte naar buiten. De groep bestond uit banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders, bij elkaar 50 organisaties. Als mede-initiatiefnemer van de Spitsbergen Ambitie legden we in 2018 het raamwerk voor deze gezamenlijke belofte.

Wat is groen?

We waren blij met het besluit van de Europese Unie om vast te leggen wat groene investeringen zijn. Deze zogenaamde *groene taxonomie* gaat het hopelijk moeilijker maken om producten, diensten of beleggingen nog groen te wassen. Het lijstje met definities en categorieën maakt deel uit van de Groene Deal van Eurocommissaris Frans Timmermans. Een plan dat er voor moet gaan zorgen dat de volledige EU in 2050 per saldo geen CO₂ meer uitstoot.

EIB stapt uit fossiele energie

In november maakte de Europese Investeringsbank (EIB) bekend dat het in 2021 definitief gaat stoppen met alle financiering van fossiele energieprojecten. Gelet op het aanzien van de EIB zien we dit als een belangrijke stap die hopelijk ook door andere financiële instellingen in binnen- en buitenland gevolgd gaat worden.

ASN Bank heeft sinds haar oprichting in 1960 nooit in fossiele energie geïnvesteerd. Het argument van andere financiële instellingen om een dialoog aan te gaan met olie- en gasbedrijven om ze zo in een andere richting te bewegen is moeilijk te verdedigen. Zo kon engagement door grote beleggers niet voorkomen dat Shell en Exxon Mobil hun investeringskraan in olie en gas het afgelopen jaar verder opendraaiden. Terwijl de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015 door deze bedrijven nog bij lange na niet worden gehaald.

Urgenda gelijk in klimaatzaak

Op de valreep van 2019 gaf de Hoge Raad de stichting Urgenda gelijk in een unieke klimaatrechtzaak die in veel landen aandachtig gevolgd wordt. De zaak speelt al sinds 2015. In dat jaar oordeelde de Rechtbank

in Den Haag dat het kabinet een strenger klimaatbeleid moet voeren om de beoogde 25% CO₂-uitstoot-reductie ten opzichte van 1990 in 2020 te halen. Met de uitspraak van de Hoge Raad moet het kabinet er dus alles aan doen om haar belofte waar te maken.

Weg met wegwerpplastic

In 2021 gaan we afscheid nemen van plastic rietjes, wegwerpbordjes en wattenstaafjes. Zo besloot de Europese Raad in mei 2019 met een Europees verbod op deze producten vanaf 2021. Hiermee wil de EU milieuvervuiling door rondslingerend plastic tegengaan. Ook werd bekend gemaakt dat EU-lidstaten in 2029 90% van alle plastic flessen in omloop moet inzamelen en dat plastic flessen in 2030 voor 30% uit gerecycled plastic moeten bestaan. Lees meer over ons [plasticbeleid](#) (pdf).

Biodiversiteitsnieuws

Eind mei 2019 deed de Raad van State een opzienbarende uitspraak over het stikstofbeleid van de Nederlandse overheid. In zijn uitspraak noemde de Raad van State het Plan Aanpak Stikstof (PAS) in strijd met het Europese beleid. Er mochten geen nieuwe vergunningen worden verleend en het kabinet moest met een nieuw plan komen. In november werd alvast de minst populaire maatregel bekendgemaakt: het verlagen van de maximumsnelheid op snelwegen naar 100 kilometer per uur.

En dan was er nog een ander woord P-woord met een verlammeende werking: Pfas. Een verzamelnaam voor chemische stoffen die voorkomen in teflonpannen, waterafstotende kleding, blusschuim en in de Nederlandse bodem. Door strengere regels was het niet meer mogelijk om met Pfas vervuilde grond te verplaatsen. Pfas wordt gezien als een niet-afbreekbare *forever chemical* en is slecht voor mens en natuur.

Mensenrechtennieuws

In mei 2019 werd de Wet Zorgplicht Kinderarbeid ingevoerd. De nieuwe wet verplicht Nederlandse bedrijven om te onderzoeken of er in hun productieketen kinderarbeid plaatsvindt. De nieuwe wet zal het leven van 152 miljoen kinderen niet in één keer beter maken maar past bij de gezamenlijke afspraak van VN-landen om kinderarbeid voor 2025 uit te bannen. Nederland is één van de voorlopers in het invoeren van een zorgplicht voor bedrijven om kinderarbeid tegen te gaan.

Oog voor inkomensongelijkheid

Rutger Bregman, journalist van De Correspondent, zette in de eerste maand van 2019 de schijnwerper op de groeiende kloof tussen arm en rijk in de wereld. Dat deed hij tijdens het World Economic Forum in Davos waar hij als panellid was uitgenodigd. Op social media kreeg Bregman na zijn optreden veel positieve reacties over zijn oproep om de inkomstenbelasting voor de rijken te verhogen. Bregman kreeg later in het jaar bijval van de Franse econoom Thomas Piketty. Bij de lancering van zijn nieuwe boek, *Kapitaal en Ideologie*, pleitte hij net als bij de publicatie van zijn bestseller *Kapitaal* in de 21e eeuw voor het verhogen van belastingen voor rijken.

ASN BANK WIL GROEIEN; WAAROM EN HOE?

Het klinkt wat tegenstrijdig. We kijken kritisch naar het centraal stellen van economische groei. Maar zelf willen we heel graag groeien. Hoe zit dat?

Sinds onze oprichting in 1960 zetten we ons in om de **duurzaamheid van de samenleving te bevorderen**. Met het geld van onze klanten stimuleren we duurzame vooruitgang. Zo dragen we bij aan een wereld waar mensen veilig en gezond kunnen leven en de natuur wordt beschermd, nu en in de toekomst.

Hoe meer klanten bij ASN Bank bankieren, hoe meer geld we beheren, hoe meer kracht we hebben om duurzame vooruitgang te stimuleren. Onze wens om te groeien is geen doel op zich maar een middel om meer impact te hebben.

Voor 2025 hebben we 3 groeidoelstellingen geformuleerd:

1. Een miljoen tevreden klanten

We maken 'duurzaam bankieren' voor iedereen bereikbaar en aantrekkelijk. Bereikbaar door heldere, begrijpelijke producten te bieden. En aantrekkelijk door te laten zien dat de producten een goed gevoel én een marktconform rendement opleveren. De tevredenheid van de klanten meten we af aan de netto promotor score (NPS). In het hoofdstuk **Typisch onze klanten** geven we een uitleg van dit begrip.

2. Groei van het vermogen onder beheer

Het vermogen onder beheer bestaat voor ASN Bank voornamelijk uit het spaargeld van klanten en de saldi op hun betaalrekeningen. We streven naar een beheerste groei van vermogen onder beheer in relatie tot de uitzettingen, zodat onze balans zich op een financieel gezonde manier ontwikkelt. In technische zin valt het geld dat klanten beleggen in de ASN Beleggingsfondsen onder ASN Beleggingsfondsen N.V. en staat dit geld niet op de balans van ASN Bank.

3. Meer duurzame financieringen

We streven naar groei van onze duurzame financieringen. Dat doen we door projecten in bijvoorbeeld wind- en zonne-energie te financieren én door te beleggen in groene en sociale obligaties. Een deel van deze uitzettingen helpt ons bovendien bij onze doelstelling om in 2030 klimaatpositief te zijn en voor een netto positief effect op biodiversiteit.

Duurzame aanjager

ASN Bank wil duurzame vooruitgang stimuleren door zelf de rol als duurzame aanjager te vervullen. Daarbij werken we zoveel mogelijk samen met andere financiële instellingen om onze langetermijndoelen te realiseren. Dat doen we met het Platform Living Wage Financials (PLWF) voor mensenrechten, met het Partnership Carbon Accounting Financials (PCAF) voor klimaat en met het in 2020 opgerichte Partnership Biodiversity Accounting Financials (PBAF) voor biodiversiteit.

DIT BELOVEN WE ONZE KLANTEN

*Windmolens en zonnepanelen aan de
rand van het Brabantse Waalwijk. Dit
park werd niet door ons gefinancierd.*

Klanten kiezen voor ASN Bank omdat ze willen bankieren met respect voor mens, dier en natuur. Maar hoe maken we dit waar? Met deze vier beloften.

1. Al onze investeringen zijn duurzaam en daar zijn we transparant over

We zetten het geld dat klanten ons toevertrouwen, alleen uit in landen, bedrijven en projecten die zijn goedgekeurd na toetsing op ons [duurzaamheidsbeleid](#). Dit beleid is online beschikbaar. Alle uitzettingen worden gepubliceerd met naam en bedrag. Daaruit wordt duidelijk dat we geen geld uitzetten in wapen-industrie, kernenergie, kolen, olie en gas. Wel financieren we onder meer overheden, huisvesting, duurzame energie en zorg. Ons duurzaamheidsbeleid is openbaar toegankelijk. Wij delen onze methodieken om duurzame vooruitgang te meten met andere bedrijven in de sector.

2. Sparen bij ASN Bank levert een marktconform rendement op én draagt bij aan een duurzame wereld

In 2020 vergoeden we voor bedragen tot € 25.000 op een particuliere spaarrekening een [marktconforme rente](#). We zetten het geld dat klanten ons toevertrouwen uit volgens ons duurzaamheidsbeleid. Bovendien is aan ASN Ideaalsparen, de ASN Creditcard en ASN Jeugdsparen steun aan duurzame projecten van de partners van ASN Bank gekoppeld. De klant draagt bij aan deze projecten zonder dat het ten koste gaat van zijn of haar rente-inkomsten.

3. Wij helpen om innovatieve, duurzame ideeën te realiseren

Via het online platform Voor de Wereld van Morgen helpen we innovatieve, duurzame ideeën verder. Daarnaast brengen we zorgvuldig geselecteerde projecten van het crowdfundingplatform OnePlanet-Crowd onder de aandacht van onze klanten. Zo helpen we duurzame (startende) ondernemers aan kapitaal.

4. Duurzaamheid maken we voor iedereen bereikbaar

Duurzame keuzes zo klein en inspirerend mogelijk maken. Daar zijn we van. Dat doen we met [voordewereldvanmorgen.nl](#), onze nieuwsbrief en het magazine Goedgeld. Maar ook bij grotere zaken als het verduurzamen van je woning denken we graag mee: bijvoorbeeld met de duurzame ASN Hypotheek en aanbiedingen van partners als [slimwonen.nl](#).

Het standpunt van ASN Bank is duidelijk. De bank wil niet investeren in kernenergie vanwege de duurzaamheidsrisico's: het afval, de veiligheid en mogelijk misbruik door de wapenindustrie. ASN Bank blijft de ontwikkelingen volgen, maar is er niet optimistisch over. Gezien de haast die er is om klimaatdoelen te halen, richt de bank haar energie liever op andere, duurzame en betaalbare opties.

DE BASIS: ONS DUURZAAM- HEIDSBELEID

Hoe weten jullie wat duurzaam is, vragen klanten ons zo nu en dan. Daar hebben we ons duurzaamheidsbeleid voor. We leggen uit wat dit beleid inhoudt en hoe we het dagelijks in de praktijk brengen.

Ons duurzaamheidsbeleid bouwt voort op het VN-rapport **Our Common Future** uit 1987. De denkers achter dit rapport, onder meer de Noorse oud-premier Gro Harlem Brundtland, riepen wereldleiders al in dit jaar op om voortaan duurzame ontwikkeling na te streven. Duurzame ontwikkeling werd gedefinieerd als ‘een ontwikkeling die tegemoet komt aan de behoeften van het heden, zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.’

Duurzaam geweten

In ons kantoor aan de Bezuidenhoutseweg 153 huist op de 2e verdieping het Expertisecentrum Duurzaamheid (ECD) van ASN Bank. Een afdeling die eind 2019 bestond uit 11 vaste medewerkers en 3 stagiaires. Duurzaamheidsonderzoekers die het duurzaamheidsbeleid in de praktijk brengen. Dat doen ze door bedrijven, projecten en partners te onderzoeken en hun bevindingen te publiceren. Hun expertise wordt gebruikt voor de selectie van beursgenoteerde bedrijven in ASN Beleggingsfondsen, financiering van duurzame projecten én de keuze van maatschappelijke partners. Ook kijken ze regelmatig kritisch naar ons duurzaamheidsbeleid en passen ze het aan als dat nodig is. Verderop in dit hoofdstuk vind je er meer informatie over.

Zo ver reikt ons beleid

ECD bereidt het duurzaamheidsbeleid voor. Op advies van het ECD beslist de directie van ASN Bank over aanpassingen in, of uitbreidingen van het duurzaamheidsbeleid. Het duurzaamheidsbeleid geldt voor de Volksbank en binnen ASN Bank voor:

ASN Bank

- alle financieringen en beleggingen van ASN Bank;
- de keuze van maatschappelijke partners waarmee ASN Bank samenwerkt;
- de keuze van projecten voor de ASN Bank Wereldprijs en voor ondersteuning van duurzame initiatieven met behulp van crowdfunding.

ASN Beleggingsfondsen

De beheerder van de ASN Beleggingsfondsen, ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB), deelt de missie van ASN Bank. Het duurzaamheidsbeleid van ABB is gebaseerd op dat van ASN Bank. Dit beleid vormt de basis van de beslissingen die ABB neemt over:

- goed- en afkeuring van bedrijven, landen en projecten voor het beleggingsuniversum;
- stemmen op aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarin de ASN Beleggingsfondsen beleggen;
- engagement met bedrijven in het beleggingsuniversum.

Pijlers van ons duurzaamheidsbeleid

ASN Bank wordt wel eens een groene bank genoemd. En toch hebben we een rode eekhoorn in ons logo. Als voormalig vakbondspaarbank maken we ons sinds de oprichting sterk voor mensenrechten. Rood en groen zijn ook de kleuren die passen bij de 3 pijlers van ons duurzaamheidsbeleid: mensenrechten (rood), klimaat en biodiversiteit (allebei groen). Voor elke pijler zijn criteria geformuleerd waar we al onze beleggingen en financieringen aan toetsen en elke pijler heeft zijn eigen langetermijndoel.

Mensenrechten

ASN Bank onderschrijft dat mensenrechten universele waarden zijn. Zij gelden overal, altijd en voor iedereen. Hun doel is de menselijke waardigheid van iedere mens te beschermen. Rechtvaardigheid, vrijheid en gelijkheid staan voorop. Ons **mensenrechtenbeleid** (pdf) is daarom gebaseerd op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de internationale standaarden die daarvan zijn afgeleid. Een

voorbeeld van zo'n standaard is de *Guiding Principles on Business & Human Rights* (richtlijnen voor bedrijfsleven en mensenrechten) van de VN.

Samen met de Volksbank

Aan het begin van het jaar publiceerde de Volksbank een Engelstalig Mensenrechtenverslag. Sjirk Prins, mensenrechtenadviseur ASN Bank, was betrokken bij de totstandkoming van dit verslag. Het rapport staat op de website van de Volksbank.

In het hoofdstuk [Onze stappen naar bewustwording](#) leefbaar loon lees je meer over ons langetermijndoel en onze activiteiten in 2019.

Klimaat

In de historie van de aarde verandert het klimaat regelmatig. Op dit moment gebeurt dat hoofdzakelijk door activiteiten van de mens: de aarde warmt op door uitstoot van broeikasgassen. In ons [klimaatbeleid](#) (pdf/20 pagina's) onderschrijven we de rapporten van het International Panel on Climate Change (IPCC) over de onderbouwing van de opwarming van de aarde door de mens. Ook baseren we ons op het Klimaatakkoord van Parijs (2015). Als duurzame organisatie willen wij bijdragen aan het behoud van een veilig, leefbaar en stabiel klimaat voor mens en natuur, en de inmiddels onvermijdbare gevolgen van klimaatverandering beperken.

In het hoofdstuk [Als eerste bank klimaatneutraal en andere klimaatmijlpalen](#) lees je meer over ons langetermijndoel en krijg je een verslag van onze activiteiten in 2019.

Biodiversiteit

Wereldwijd neemt de biodiversiteit snel af, voornamelijk door toedoen van de mens. ASN Bank wil als duurzame bank bijdragen aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit en van ecosystemen. In ons biodiversiteitsbeleid willen we de bedreigingen rond biodiversiteit terugdringen en bijdragen aan het herstel.

In het hoofdstuk [Pionieren op het terrein van biodiversiteit](#) lees je meer over ons langetermijndoel en over onze activiteiten in het afgelopen jaar.

Sleutelen aan duurzaamheidsbeleid

Ons duurzaamheidsbeleid is niet in steen gebeiteld en eigenlijk nooit af. Dat komt omdat de wereld om ons heen continu verandert en onze inzichten soms ook. Hieronder vind je een overzicht van nieuw beleid (alcohol, cannabis, biomassa) en gewijzigd beleid (dierenwelzijn).

Alcoholische dranken

ASN Bank en de beleggingsfondsen hebben in 2019 besloten om voortaan geen geld meer te beleggen in, of uit te lenen aan bedrijven die alcoholhoudende dranken produceren. Dit nieuwe criterium had geen gevolgen voor de leningportefeuille en één beursgenoteerd bedrijf werd afgekeurd voor de fondsportefeuille. Winkelbedrijven die drank verkopen, kunnen nog steeds aan onze duurzaamheidscriteria voldoen als de totale omzet van alcoholhoudende dranken niet groter is dan 10% van de totale omzet.

Cannabis

Steeds meer landen legaliseren medicinaal en zelfs recreatief gebruik van cannabis. Er zijn inmiddels ook beursgenoteerde ondernemingen die zich hierop richten. Het gebruik van cannabis heeft twee kanten. Cannabis kan als drug recreatief gebruikt worden, de werkzame stof hierin om 'high' te worden is THC. Wetenschap heeft aangetoond dat recreatief gebruik schadelijk voor de gezondheid kan zijn. Echter, bestanddelen van de cannabisplant kunnen ook medicinaal gebruikt worden.

Gelet op de gezondheidsrisico's investeren we niet in ondernemingen die zich richten op de productie van cannabis of cannabishoudende producten voor recreatief gebruik. Ondernemingen die cannabishoudende medicijnen produceren kunnen daarentegen wel goedgekeurd worden. Onder voorwaarde dat

ze het medicijn veilig en verantwoord produceren en op de markt brengen. Net als bij andere medicijnen, moet hun product goedgekeurd zijn om op de markt gebracht te worden. Wij volgen nauwlettend of deze bedrijven zich aan de wet houden en niet betrokken zijn bij misstanden.

Biomassa

Het gevolg van het nieuwe beleid is een stringenter beoordeling van natte - en houtige biomassaprojecten. Wij beoordelen in het nieuwe beleid onder meer hoeveel lokaal snoeihout er vrij beschikbaar is in Nederland. Als deze hoeveelheid door bestaande en geplande biomassacentrales wordt overschreden, financieren wij ook geen nieuwe biomassacentrales die gebruikmaken van lokaal snoeihout. Onder lokaal verstaan we afkomstig uit een gebied binnen een straal van 200 kilometer van de centrale. Medio 2019 hebben we geconstateerd dat er te weinig lokaal snoeihout beschikbaar is; projecten kunnen daarom niet voldoen aan onze criteria.

Dierenwelzijn

In 2019 pasten we ons beleid rond het welzijn van dieren licht aan. We zien dierenwelzijn als een risico als een onderneming meer dan 5% van zijn omzet verdient met de verkoop van dierlijke producten. Aan de hand van de grootte van een bedrijf bepalen we hoe uitgebreid het dierenwelzijnsbeleid van dat bedrijf moet zijn. Als een bedrijf niet kwijt wil hoe groot de omzet in dierlijke producten is ten opzichte van de totale omzet laten we het bedrijf niet toe in ons beleggingsuniversum.

SDG's en ons duurzaamheidsbeleid

Met ons duurzaamheidsbeleid dragen we bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's). Dit zijn de in 2015 door de VN vastgestelde duurzame ontwikkelingsdoelen voor 2030. In totaal zijn het er 17 en ze staan afgebeeld in een taart met 17 punten. Het eerste doel luidt Einde aan armoede, het 17e doel Partnerschap om doelen te bereiken. De 17 SDG's zijn verder uitgewerkt in 169 onderliggende subdoelen. Alle 17 SDG's komen aan bod in ons duurzaamheidsbeleid lees er meer over in de [Handleiding ASN Duurzaamheidscriteria](#) (pdf).

In de hoofdstukken over onze langetermijndoelen kun je zien welke SDG's hieraan gekoppeld zijn.

DUURZAAM- HEIDSBELEID IN DE PRAKTIJK

Op drie manieren oefenen wij invloed uit op beursgenoteerde bedrijven: door het goed of af te keuren voor ons beleggingsuniversum, door de dialoog aan te gaan (engagement) en door te stemmen tijdens aandeelhoudersvergaderingen.

Selectie

Op basis van duurzaamheidsonderzoek van ASN Bank selecteert ABB de ondernemingen en landen waarin de ASN Beleggingsfondsen beleggen en de projecten die zij financieren. ASN Bank selecteert de projecten, overheden en instellingen waarin zij het spaargeld uitzet. De selectie vindt plaats op basis van onze gezamenlijke duurzaamheidscriteria.

Dit onderzoek is een van de kernprocessen waarmee wij onze missie vormgeven. Het is een intensief, grondig proces, dat plaatsvindt volgens een vaste procedure. Bij het onderzoek gebruiken we informatie van bedrijven of landen, gespecialiseerde onderzoeksinstellingen, media en niet-gouvernementele organisaties. Ondernemingen, instellingen, projecten en nationale overheden die voldoen aan de duurzaamheidscriteria worden goedgekeurd en toegelaten tot het **ASN Beleggingsuniversum**.

Ondernemingen

Goedgekeurde ondernemingen worden elke 4 jaar opnieuw onderzocht. Gedurende die periode houden we voortdurend bij of er sprake is van misstanden bij ondernemingen. Als dit aanleiding geeft om de toetsing te vervroegen, doen we dat.

In 2019 hebben we 231 beursgenoteerde bedrijven onderzocht. Het ging hierbij om bedrijven die nog geen deel uitmaakten van het beleggingsuniversum of bedrijven uit het beleggingsuniversum die opnieuw werden onderzocht. Aan het einde van 2019 bestond het totale beleggingsuniversum uit 332 bedrijven. Dat zijn er 7 minder dan aan het einde van 2018.

Engagement

Namens ABB voert ASN Bank een dialoog met beursgenoteerde bedrijven waar de ASN Beleggingsfondsen in beleggen. We gaan in gesprek met bedrijven en instellingen om hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties en hen aan te sporen deze te verbeteren. Dit is vooral het geval als we vermoeden dat een bedrijf niet meer voldoet aan de duurzaamheidscriteria. Bijvoorbeeld omdat het bedrijf negatief in het nieuws is met misstanden. Of omdat het onvoldoende beleid heeft op bepaalde gebieden. Wij nemen daarover contact op met het bedrijf. Als de gewenste reactie uitblijft, wordt het bedrijf uit het universum verwijderd.

Engagement met de farmasector

Begin 2019 hebben we de balans opgemaakt van de dialoog die we enkele jaren met farmaceutische bedrijven hebben gevoerd.

De uitkomsten per bedrijf:

- Alleen het Britse **GlaxoSmithKline** scoort een voldoende op alle onderwerpen waarop wij ze hebben aangesproken. Het Brits-Zweedse **AstraZeneca** en het Deense **Novo Nordisk** scoren gemiddeld een voldoende. Toch blijven we met deze drie bedrijven in gesprek omdat ze betrokken zijn bij misstanden. Zo stelden we in april kritische vragen tijdens de aandeelhoudersvergadering van AstraZeneca.
- **Astellas Pharma** en **Orion** scoren nog steeds een onvoldoende maar zijn niet betrokken bij ernstige misstanden. Ook met deze bedrijven blijven we in gesprek.
- Omdat **BTG**, **Indivior** en **Merck & Co** nauwelijks of geen vooruitgang lieten zien hebben we ze uit ons beleggingsuniversum verwijderd.
- Ook **Bristol-Myers Squibb** hebben we uit het beleggingsuniversum verwijderd. De scores gingen duidelijk achteruit en het bedrijf is betrokken bij ernstige misstanden.

- **Merck KGaA** is toegevoegd aan het beleggingsuniversum. Het bedrijf heeft voldoende beleid voor onze duurzaamheidscriteria en is niet betrokken bij ernstige misstanden.

Kritisch blijven

De komende jaren blijven wij de farmabedrijven die in het beleggingsuniversum zitten, kritisch volgen, vooral op misstanden. Ook blijven we met hen in gesprek over de onderwerpen die we eerder hebben aangekaart. In 2020 en 2022 brengen we hiervan verslag uit.

Stemmen

De ASN Beleggingsfondsen hebben stemrecht tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van de ondernemingen waarin zij beleggen. Bij het stemmen gaan zij uit van de missie en duurzaamheidscriteria van ASN Bank en ABB, die zijn gevat in het stembeleid van ABB. Zij stemmen bijvoorbeeld voor meer diversiteit in het bestuur van een onderneming. En tegen bonussen van bestuurders waaraan geen doelstellingen op het gebied van duurzaamheid zijn gekoppeld.

Nieuw stembeleid

ABB heeft besloten om in het stembeleid de norm voor de verdeling tussen mannen en vrouwen aan te passen van 30-70 naar 40-60. Is er bij de benoeming van een bestuurslid meer dan 60% van één geslacht? Dan stemmen we tegen. Op deze manier willen we een signaal afgeven dat verdere diversiteit belangrijk is.

STAPPEN NAAR BEWUST- WORDING LEEFBAAR LOON

Ook in 2019 hebben we ons sterk gemaakt voor een leefbaar loon in de internationale kledingindustrie. Samen met NGO's, partners uit de financiële sector en de kledingsector.

ASN Bank neemt sinds 2016 het voortouw om een leefbaar loon voor textielwerkers breed onder de aandacht te brengen. We spreken erover met kledingbedrijven en inspireren anderen om er iets aan te doen. Samen met partijen binnen en buiten de financiële sector nemen we initiatieven om een leefbaar loon in de kledingindustrie dichterbij te brengen.

Wat is ons doel?

De ASN Beleggingsfondsen beleggen in kledingbedrijven. En wie in een bedrijf belegt, heeft een klein beetje invloed op het beleid en de manier waarop beleid in de praktijk wordt uitgevoerd. De kledingbedrijven in het ASN Beleggingsuniversum voldoen aan onze duurzaamheidscriteria. Maar zorgen ze er ook voor dat textielwerkers bij hun leveranciers een leefbaar loon ontvangen? Dat helaas nog niet. Daarom blijven we invloed uitoefenen om ons langetermijndoel te halen:

'In 2030 heeft de kledingsector alle benodigde processen geïmplementeerd om een leefbaar loon voor werknemers in zijn keten mogelijk te maken.'

Met dit doel leveren we een positieve bijdrage aan 9 duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN (SDG's).

Het belang van leefbaar loon

In veel landen is het minimumloon niet genoeg om van te leven. Dat raakt tientallen miljoenen mensen wereldwijd. De invoering van een leefbaar loon helpt om de levensstandaard van arbeiders en hun gezin te verhogen. Met een leefbaar loon kunnen zij voorzien in hun basisbehoeften. Bovendien kan een leefbaar loon een katalysator zijn om andere arbeidsomstandigheden te verbeteren. Zo neemt de kans op kinderarbeid af als de ouders van een gezin genoeg verdienen.

Methodiek

Rond de introductie van ons langetermijndoel voor leefbaar loon in 2016 ontwikkelden we een methodiek om te meten hoe ver de kledingbedrijven zijn met het invoeren van een leefbaar loon. Op basis daarvan voerden we de eerste gesprekken met textielbedrijven over leefbaar loon. Sinds 2018 baseren we onze methodiek op de Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties en het bijbehorende Reporting Framework. Deze zijn wereldwijd erkend als gezaghebbend richtsnoer waarmee bedrijven laten zien hoe ze de belangrijkste mensenrechtenkwesties aanpakken. Het internationale

accountantsbureau Mazars, dat het Reporting Framework mede heeft opgesteld, helpt ons de kledingbedrijven scherper langs de meetlat te leggen.

Platform Living Wage Financials

Om onze impact te vergroten besloten we in 2018 samen met Triodos IM en MN het Platform Living Wage Financials (PLWF) op te richten. Inmiddels zijn we ruim een jaar verder en heeft het platform een gezamenlijk belegd vermogen van € 2.500 miljard. Dat is ongeveer zo groot als het Bruto Nationaal Product van Frankrijk, dus de goederen en diensten die Frankrijk in een jaar produceert.

De methodiek die ASN Bank gebruikt om te onderzoeken in welke mate kledingbedrijven zich inspinnen voor een leefbaar loon wordt ook door PLWF gebruikt. Er is wel een belangrijk verschil: de investeerders binnen dit platform hanteren elk weer hun eigen beleggingscriteria. Daardoor is het aantal bedrijven waarmee PLWF een dialoog voert groter dan de bedrijven waarin de ASN Beleggingsfondsen beleggen.

Onze activiteiten in 2019

Engagement

In de tweede helft van het jaar voerden we een dialoog met Adidas, Asics, ASOS, Esprit, Gilden, H&M, KappAhl, Lojas Renner, Marks & Spencer en Puma. Deze dialoog vond plaats in de vorm van zogenaamde conference calls, gesprekken van 1 tot 1,5 uur waarbij meerdere partijen inbelden. Steeds fungeerde één van de leden van het Platform Living Wage Financials als gespreksleider. In 7 gesprekken fungeerde ASN Bank als gespreksleider. De vragen waren gebaseerd op de uitkomsten van het Living Wage Report 2019.

Bij de meeste gesprekken hadden kledingbedrijven meerdere specialisten aan 'tafel', bijvoorbeeld op het vlak van duurzaamheid, arbeidsrechten en inkoop. Veel van deze gesprekspartners vertelden eerlijk wat ze concreet doen en niet kunnen doen om leefbaar loon mogelijk te maken. Met name de deelname van inkopers was van groot belang omdat zij beleidstoezeggingen rond leefbaar loon moeten implementeren. Aangezien de meeste kledingbedrijven de productie outsourcen is de inkoper de aangewezen persoon om via het inkoopproces invloed uit te oefenen op het loon van textielarbeiders. Bijvoorbeeld door een hogere inkoopprijs te betalen in plaats van elk jaar een scherpere prijs.

Hoever gaat onze invloed? Als aandeelhouder van een kledingbedrijf bepalen we niet hoe hoog de lonen voor textielwerkers in naaiateliers moeten zijn of wat de 'beste route' is om een leefbaar loon te bereiken. Wat we wel kunnen doen is kritisch meedenken hoe een individueel bedrijf zijn leefbaarloonbeleid in de praktijk brengt en hoe het de voortgang bewaakt.

Leefbaar loon rapport

In het [Living Wage Report 2019](#) (engelstalige pdf) dat we in 2019 publiceerden is een lichte vooruitgang zichtbaar. Van de 13 kledingbedrijven die we hebben onderzocht bevindt zich geen enkel bedrijf meer in de *Embryonic-fase* (vorig jaar 1), zitten 4 bedrijven in de *Developing-fase*, 8 bedrijven in de *Maturing-fase* en 1 bedrijf in de

Leading-fase. Net als vorig jaar werd ons onderzoek in 'juistheid bevestigd' door het wereldwijd opererende accountancybedrijf Mazars.

In de meeste jaarverslagen die we hebben onderzocht kwamen we het onderwerp leefbaar loon tegen en werden er ook activiteiten benoemd om de situatie te verbeteren. De grootste uitdaging is om de transparantie over dit onderwerp te vergroten. Het publiceren van loondata van fabrieksarbeiders door fabrieken zou een belangrijke stap vooruit zijn.

In het rapport kondigden we ook aan concrete doelen te gaan publiceren waar de kledingbedrijven aan moeten voldoen. Daarnaast gaat ASN Bank met een onafhankelijk bureau kijken hoe we onze dialoogstrategieën voor de middellange - en de lange termijn verder kunnen verbeteren.

Het verhaal vertellen

Het is belangrijk om het belang van een leefbaar loon onder de aandacht te brengen. Dat kan met publicaties maar ook door het verhaal op podia en in panels te vertellen. Een belangrijk deel van het werk van Irina van der Sluijs en Sjirk Prins, mensenrechtenadviseurs in dienst van ASN Bank. In 2019 stonden ze 18 maal op de bühne. Irina onder meer tijdens het OECD Forum in Parijs, tijdens het VN Forum in Geneve en tijdens een conferentie van de Nederlandse Vereniging van Banken. Tijdens ons eigen ACT-festival in Rotterdam was Irina te zien in een interview.

Irina van der Sluijs

Sjirk Prins

Samen met Solidaridad

China is één van de grootste producenten van kleding. In juli lanceerde Solidaridad samen met ASN Bank in Shanghai een project rond leefbaar loon in lokale kledingfabrieken. Binnen het project financierden wij tablets met daarop een tool om fabrieksarbeiders spelenderwijs kennis rond hun arbeidsrechten bij te brengen. Sjirk Prins verrichtte via een Skypeverbinding de aftrap van deze samenwerking.

Samen met Fair Labor Association

Het afgelopen jaar gingen we voor het eerst een samenwerking aan met de Amerikaanse Fair Labor Association (FLA). Deze onafhankelijke organisatie maakt zich sinds 1998 sterk voor de rechten van arbeiders in de kledingindustrie. We leverden een financiële bijdrage aan de ontwikkeling van een Leefbaar-loon-dashboard. Hiermee kunnen de kledingbedrijven de lonen van de aan hen leverende kledingfabrieken monitoren. We denken dat deze tool kledingbedrijven gaat helpen om meer vat te krijgen op leefbare lonen bij hun leveranciers. De data die we uit de tool destilleren kunnen we weer gebruiken in onze voortgangsgesprekken met kledingbedrijven. In het laatste hoofdstuk van het Living Wage Report 2019 zetten we FLA in de schijnwerpers met een interview.

Platform Living Wage Financials

In 2019 hield PLWF in totaal 23 kledingbedrijven tegen het licht. Het Financieele Dagblad wijdde er een achtergrondartikel aan onder de kop [Financiële sector krijgt leefbaar loon op de agenda](#). Irina van der Sluijs was blij met deze aandacht: 'Het feit dat mainstream financiële media dit nieuws oppakken laat zien dat het bewustzijn van beleggers verandert.'

Platform in de prijzen

In september ontving het PLWF een [PRI Award](#). PRI - een VN-organisatie die de collectieve invloed van investeerders op duurzame thema's organiseert; PRI staat voor Principles for Responsible Investment - beloonde het platform voor het feit dat er in één jaar tijd al tastbare resultaten waren geboekt. Volgens het juryrapport hadden bedrijven als Hanesbrands (Amerikaanse producent van sweaters en t-shirts),

Lojas Renner (grootste Braziliaanse warenhuis) en PVH (onder meer Calvin Klein en Tommy Hilfiger) dankzij de inspanningen van PLWF leefbaar loon in hun beleid opgenomen.

Conferentie rond leefbaar loon

In oktober bestond het platform precies één jaar en vond in Rotterdam, in het pand van Robeco, een conferentie plaats. De 120 deelnemers uit binnen- en buitenland konden luisteren naar panelgesprekken en participeren in break-out sessies. Ook Irina van der Sluijs deed hier aan mee. Kledingbedrijven als H&M, Kering, Asics en Mondelez speelden hierbij een actieve rol. De boodschap die PLWF aan deze bedrijven heeft meegegeven is: zorg voor meer transparantie over inkoopprocessen en lonen in de keten en laat zien dat je concrete stappen zet om hogere lonen in de keten mogelijk te maken.

Samen met Fair Wear Foundation

Ook in 2019 werkten we nauw samen met Fair Wear Foundation. Deze organisatie werkt samen met kledingmerken en invloedrijke partijen in de kledingindustrie aan verbetering van de arbeidsomstandigheden in deze sector. De uitgebreide kennis over het leefbaarloonvraagstuk (ook in de vorm van praktijkvoorbeelden) konden wij weer gebruiken bij de dialoog met kledingbedrijven.

ONZE AGENDA VOOR 2020

- Samen met ASN Belegginginstellingen Beheer B.V. (ABB) concrete doelen ontwikkelen voor de kledingbedrijven die we volgen.
- Binnen PLWF onderzoeken welke engagementmiddelen we nog meer kunnen inzetten om ons engagement effectiever te maken. Het stellen van vragen tijdens een aandeelhoudersvergadering kan zo'n middel zijn.
- Net als in 2019 assessments uitvoeren bij kledingbedrijven en onze bevindingen in een rapport publiceren.
- Een klein symposium organiseren en daar met een selecte groep stakeholders praten over hoe we ons werk voor leefbaar loon kunnen versnellen.

Meer informatie

Wil je meer weten over leefbaar loon en hoe we met jouw geld concreet aan dit doel werken? Je leest er alles over op asnbank.nl.

VAN KLIMAAT- NEUTRAAL NAAR KLIMAAT- POSITIEF

*Piet Sprengers, manager
duurzaamheidstrategie en
beleid bij ASN Bank*

Het thema klimaat domineerde het nieuws. En ASN Bank werd voorpagina-nieuws. Hoe hoog ligt de lat nu?

ASN als eerste Nederlandse bank klimaatneutraal' kopte het dagblad Trouw op dinsdagochtend 20 augustus op de voorpagina. Op de vraag van de Trouw-journalist 'kunnen grote banken dit klimaatbeleid ook uitvoeren?' antwoordde Arie Koornneef, directeur ASN Bank: 'Ik zou niet weten waarom niet. Uiteindelijk zullen ze hun fossiele belangen moeten afstoten, misschien niet van de ene op de andere dag, maar het is mogelijk.'

Over de lat, maar hoe?

Piet Sprengers, manager duurzaamheidstrategie en beleid bij ASN Bank, was vanaf het eerste moment bij de formulering van het klimaatdoel en de meetmethodiek betrokken: 'Voor 2012 bestonden er nog geen klimaatdoelen voor de balans van banken. In 2014 legden we de lat op 'klimaatneutraal in 2030' maar we hadden geen flauw idee of die ambitie niet veel te hoog was. Als ik er nu op terugkijk deden we als Dick Fosbury. Dat was een 21-jarige hoogspringer uit Oregon die in 1968 op de Olympische Spelen een wereld-record sprong met een revolutionaire, nieuwe sprong: de Fosburyflop. We hadden de lat voor onszelf klaargelegd maar we moesten nog wel een techniek bedenken om er over heen te komen.'

Wat is ons doel?

Tijd om lang stil te staan bij deze klimaatneutraalmijlpaal was er niet. Omdat de uitstoot van CO₂ en de opwarming van de aarde gestaag doorgaan, lag onze nieuwe doelstelling al klaar: **in 2030 zijn al onze financieringen en beleggingen netto klimaatpositief**. Daarmee leggen we de lat dus weer een stuk hoger.

Met dit doel leveren we een positieve bijdrage aan 6 duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN.

Zo worden we klimaatpositief

Met klimaatneutraal stuurden we op de uitstoot van CO₂ en de vermeden uitstoot. Met klimaatpositief gaan we daarnaast ook sturen op negatieve CO₂-uitstoot, ofwel de opname van CO₂ door bijvoorbeeld bosaanplant en natuurherstel.

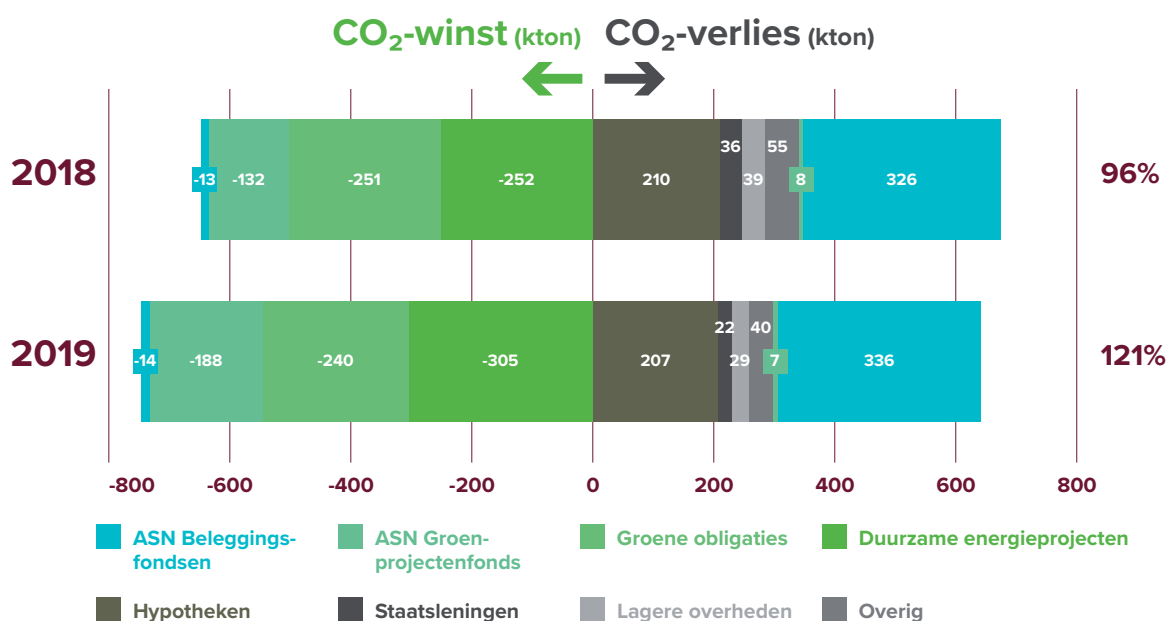
Van alle uitzettingen op de bankbalans berekenen we nu de emissies, de vermeden emissies én de zogenaamde negatieve emissies. Daarbij rekenen we de uitstoot van deze drie emissies op basis van internationale standaarden om in ton CO₂-equivalenten. ASN Bank is klimaatpositief als de omvang van de emissies op de balans kleiner is dan de omvang van de negatieve emissies op de balans ook wel sequestered emissions genoemd. We zijn op dit moment bezig met het ontwikkelen van een methodiek. In 2020 verwachten we over de realisering van onze klimaatpositieve doelstelling te kunnen rapporteren.

Ook voor de Volksbank

ASN Bank was de eerste bank ter wereld met een balansbrede klimaatdoelstelling. We hebben nog steeds een belangrijke voorbeeldfunctie: met ons klimaatdoel willen we andere, grotere financiële instellingen stimuleren ons voorbeeld te volgen. Zo spant de Volksbank zich ook in voor een klimaat-neutrale balans in 2030.

Hoe ver zijn we?

Eind 2018 waren alle financieringen en beleggingen van ASN Bank en ASN Beleggingsfondsen al voor 96% klimaatneutraal. In 2019 werd onze oorspronkelijke klimaatdoelstelling behaald en zijn we eind 2019 zelfs voor 121% klimaatneutraal over alle financieringen en beleggingen. Deze sterke toename is met name te danken aan een flinke groei aan de CO₂-winstzijde. Met name door het financieren van duurzame energieprojecten, door ASN Bank en ASN Groenprojectenfonds. Het verstrekken van de lening aan AEB en diverse windprojecten hebben hier vanuit de bankbalans aan bijgedragen. Hierdoor is er 52 kton extra vermeden uitstoot gerealiseerd. De vermeden uitstoot van het groenprojectenfonds is tevens met 55 kton vermeden uitstoot gegroeid. Dit is met name te danken door een netto groei van 62 miljoen aan zonne-energieprojecten en een netto groei 14 miljoen aan windenergieprojecten. Daarnaast is er bijna voor 50 miljoen netto aan groene obligaties bijgekocht waardoor er een extra 17,5 kiloton uitstoot is gerealiseerd.

Partnership Carbon Accounting Financials

Het door ASN Bank in 2015 geïnitieerde Partnership Carbon Accounting Financials (PCAF) kreeg in 2019 een internationaal vervolg. PCAF Global heeft inmiddels meer dan 50 wereldwijde deelnemers en een gezamenlijk beheerd vermogen van € 3.000 miljard. Het platform wil de komende 3 jaar internationaal verder werken aan het standaardiseren van de rekenmethode voor broeikasgasemissie van leningen en investeringen. PCAF Global heeft de ambitie uitgesproken om in 3 jaar naar 100 deelnemers te groeien en op die manier nog meer impact te kunnen maken.

Onze aanjaagactiviteiten voor klimaat

We vergroten onze impact door andere, grote financiële instellingen te stimuleren ons voorbeeld te volgen. Dat leidde in 2019 tot een aantal mijlpalen, zoals de eerder beschreven oprichting van PCAF Global en de gezamenlijke ondertekening van het Klimaatakkoord door de financiële sector (50 banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders) tijdens een bijeenkomst in Den Haag.

Als mede-initiatiefnemer van de Spitsbergen Ambitie legden we in 2018 het raamwerk voor deze gezamenlijke belofte.

Onze klimaatadviseur Jeroen Loots was blij met het moment van de gezamenlijke ondertekening maar wilde er niet te lang bij stilstaan: 'Doelen stellen en meten is belangrijk, maar nu is het ook tijd voor actie. Investeren in fossiele energie kan écht niet meer. Wij helpen de aangesloten partijen graag om andere investeringskeuzes te maken. Uiteindelijk moeten we investeren in projecten die juist CO₂ uit de lucht opnemen zodat de totale hoeveelheid broeikasgas in de atmosfeer uiteindelijk afneemt.'

Klimaatwerkgroep

Jeroen Loots fungeerde in 2019 ook als voorzitter tijdens overleggen van de NVB Klimaatwerkgroep. In de publicatie [Meting van klimaatimpact](#) (pdf) geeft de werkgroep een overzicht van de klimaatinitiatieven en de gebruikte rekenmethoden. Om deze rekenmethoden verder te verbeteren zullen nieuwe verbindingen moeten worden gelegd, onder meer met beleidsmakers en de academische wereld.

PCAF

Bij onze aanjaagrol past ook dat we na verloop van tijd onze coördinerende activiteiten overdragen en op zoek gaan naar nieuwe manieren om verdere opwarming van de aarde tegen te houden. In dat licht past ook de overdracht van onze bestuurstaken van PCAF Nederland aan andere bestuurders. Piet Sprengers (voorzitter), Freek Geurts (secretaris) en Jeroen Loots (projectleider) zullen nog steeds een bijdrage leveren tijdens vergaderingen van de werkgroepen maar geen bestuurlijk werk meer verrichten.

Verder publiceerde PCAF Nederland haar [3e rapport](#). Dat gebeurde in december tijdens de Klimaattop in Madrid. In het 106 pagina's tellende Engelstalige rapport wordt teruggeblikt op het afgelopen jaar en wordt de volgende stap gemaakt ten aanzien van uitbreiding en verbetering van de rekenmethoden voor het meten van de carbon footprint van investeringen en beleggingen.

Deelname aan SBTi

In april heeft ASN Bank, namens de Volksbank deelgenomen aan een test van de methodiek van het Science Based Targets initiatief (SBTi). Dit is een wereldwijd consortium van NGO's en kennisinstituten die de klimaatscenario's vertalen naar concrete doelstellingen per sector om te voldoen aan de 1,5-graden-doelstelling van het Parijsakkoord.

In de test hebben we de methodiek van het SBTi toegepast op de hypotheekportefeuille van de Volksbank. Uit de resultaten kan worden afgelezen hoe snel en in welke mate de CO₂-uitstoot van de Volksbank-hypotheekportefeuille moet afnemen om te voldoen aan nationale, Europese en wereldwijde uitstootscenario's. In de zomer gaan we verder onderzoeken of we de resultaten kunnen opnemen in de Volksbankdoelstelling (een klimaatneutrale balans in 2030) en zo ja, hoe we dat gaan doen.

ONZE AGENDA IN 2020

- Deelname aan vergaderingen van stuurcomité van PCAF Global.
- Implementatie van het klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector (we zijn nauw betrokken bij dit project als voorzitter van de Klimaatwerkgroep van de NVB).
- Opstellen van een klimaataanjaagagenda voor de Nederlandse financiële sector. Deze is meer gericht op 'doen' en 'actie' om de benodigde versnelling van de transitie naar een *zero-carbon-economie* te bereiken.
- Samen met FMO en Triodos het voortouw nemen om een eerste conceptmethode te ontwikkelen voor het meten van negatieve emissies (projecten waarbij op natuurlijke wijze CO₂ uit de lucht wordt genomen en opgeslagen zoals bosbouw, herstel veengebieden, houtbouw en algen).

PIONIEREN OP HET TERREIN VAN BIODIVERSITEIT

De derde pijler van ons duurzame beleid, het beschermen en verbeteren van de biodiversiteit, stond afgelopen jaar vaker in de schijnwerpers. Maar deze stille ramp verdient meer aandacht.

Hoe kun je als financiële instelling een positieve impact realiseren op biodiversiteit? Die vraag staat centraal in een onderzoeksrapport van het duurzame onderzoeksbureau CREM dat in september 2019 verscheen. Het onderzoek is op advies van ASN Bank door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geïnitieerd. Hierin staat ook de koppeling met de eerder door ASN Bank ontwikkelde Biodiversity Footprint Financial Institutions (BFFI) beschreven. Met deze methode, die door ons al wordt gebruikt, kunnen banken, verzekeraars en pensioenfondsen de negatieve en positieve impact van een investeringsportfolio op biodiversiteit berekenen.

Partnership Biodiversity Accounting Financials

Zijn er al veel financiële instellingen die actief met dit thema bezig zijn? ASN Bank heeft een aantal jaar geleden biodiversiteit als belangrijk thema bestempeld en loopt hiermee wereldwijd voorop. Gelukkig komt er bij andere financiële instellingen steeds meer interesse in dit onderwerp.

Samen met vermogensbeheerder ACTIAM hebben we in 2017 een verkenning gedaan naar de start van een Partnership Biodiversity Accounting Financials (PBAF), dit kwam toen nog te vroeg. In 2019 hebben we met ACTIAM, CDC Biodiversité en Finance in Motion een Common Ground rapport ontwikkeld over uitgangspunten bij het meten van impact op biodiversiteit. In 2020 zullen met een groep financiële instellingen richtlijnen en een methodologie ontwikkelen en publiceren over het meten van positieve impact binnen het dan opgerichte Partnership Biodiversity Accounting Financials (PBAF).

In 2019 publiceerde het IPBES, het VN-platform voor biodiversiteit, een alarmerend rapport over het onderwerp. De conclusie? De mens pleegt roofbouw op de natuur, ondergraaft het voortbestaan van soorten dieren en planten, en brengt daarmee ook zijn eigen voortbestaan in gevaar. Het rapport staat bovenaan de agenda van de biodiversiteitsconferentie die in oktober 2020 in China wordt gehouden.

Roel Nozeman

Het meten van de impact op biodiversiteit door financiële instellingen is nog geen gemeengoed. Roel Nozeman, adviseur biodiversiteit bij ASN Bank, hoopt dat de biodiversiteitsconferentie een 'Parijs-akkoord-moment' voor biodiversiteit zal opleveren.

“Al onze beleggingen en financieringen hebben in 2030 een netto positief effect op biodiversiteit (ons langetermijndoel)”

Met dit doel leveren we een positieve bijdrage aan 8 duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN (SDG's).

Zo bereiken we ons doel

Ontwikkelen en delen van methodiek

We ontwikkelen een methodiek, Biodiversity Footprint Financial Institutions (BFFI), om onze ecologische voetafdruk te berekenen en de voortgang te monitoren. Ook verbeteren we de kwaliteit van de data over onze ecologische voetafdruk. Door onze inspanningen te publiceren, dragen we eraan bij dat financiële instellingen meer inzicht krijgen in hun impact op de biodiversiteit, en zich daar meer van bewust worden.

Biodiversiteitsverlies verminderen

We streven ernaar het biodiversiteitsverlies waarvoor de financieringen en beleggingen van ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen verantwoordelijk zijn, te verminderen.

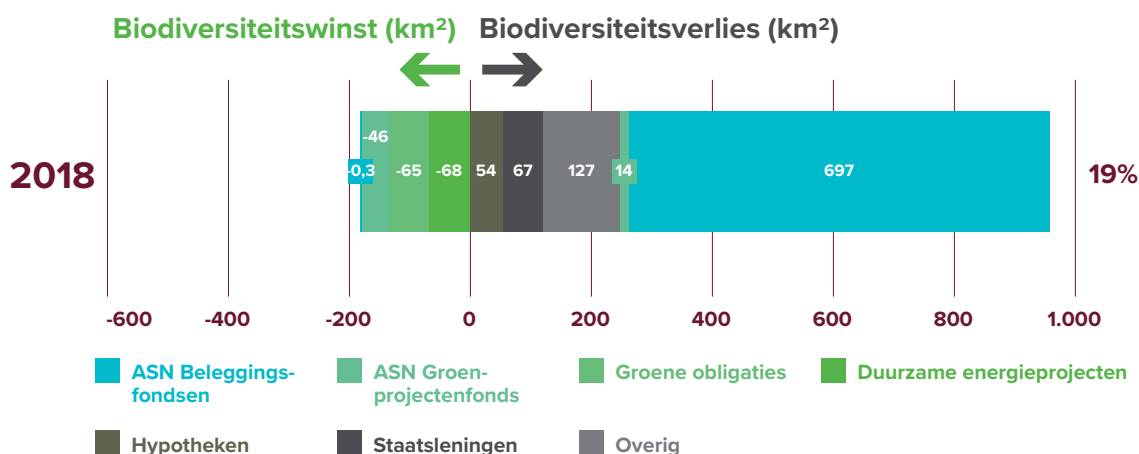
Biodiversiteitswinst vergroten

We verkennen de manieren waarop we de biodiversiteitswinst kunnen vergroten. Bijvoorbeeld door geld te steken in natuurontwikkeling, duurzame energie en circulaire economie, en door samen te werken met natuurorganisaties, waterbedrijven en partijen die biodiversiteitsprojecten ontwikkelen.

Hoe ver zijn we?

We zijn de eerste bank in de wereld die haar impact op biodiversiteit meet. De methodiek hiervoor is dan ook volop in ontwikkeling. En we zijn nog niet bij met de metingen: in 2019 berekenden we onze impact op biodiversiteit over het jaar 2018 met een aangescherpte methodiek. We streven ernaar in de toekomst wel over het afgelopen kalenderjaar te rapporteren. De grafiek toont de metingen van de verschillende investeringscategorieën.

De netto impact van ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen op biodiversiteit in 2018 was 77.380 hectare. Dit cijfer ligt hoger dan het cijfer van 2017. Dit wordt deels veroorzaakt door een meetaanpassing: het belegd vermogen in de ASN Mixfondsen wordt nu ook meegenomen. Ook de groei van financieringen van wind en zonne-energie projecten en investeringen in bos- en landbouw leverde een positieve bijdrage.

Voor het voetlicht

Omdat er nog weinig financiële partijen met dit onderwerp bezig zijn, brengen we ons verhaal regelmatig voor het voetlicht. Roel Nozeman stond zeker één en soms twee keer per maand op een podium over onze aanpak te vertellen. Dat deed hij onder meer voor wetenschappers, scholieren, bankiers, beleidsambtenaren en vertegenwoordigers van ideële organisaties (NGO's). In binnen- en buitenland.

Meedenken over tegengaan ontbossing

Het afgelopen jaar werd door de Nederlandse Waterschapsbank een werkgroep Biodiversiteit opgestart als onderdeel van het platform Duurzame Financieringen van De Nederlandsche Bank. ASN Bank is trekker van de werkgroep die zich specifiek richt op ontbossing. Ontbossing is een van de hoofdoorzaken van biodiversiteitsverlies en gaat nog door. Er zijn inmiddels veel tools op de markt waarmee financiële instellingen inzicht krijgen in ontbossing maar deze worden nog onvoldoende gebruikt door financiële instellingen. ASN Bank publiceert daarom in 2020 een overzicht van alle ontbossingstools en een handleiding hoe deze zijn te gebruiken. ASN Bank gebruikt zelf de SCRIPT-tool van Global Canopy.

Samenwerking met Natuur & Milieu

Oppervlaktewater is belangrijk voor de biodiversiteit in ons land. Ook kleine vijvers en slootjes. Daarom zijn we het afgelopen jaar gestart met de actie 'Vang de watermonsters'. Met speciale meetsetjes konden klanten en andere vrijwilligers de kwaliteit van een vijver of slootje in kaart brengen. Uiteindelijk stuurden maar liefst 850 vrijwilligers hun testresultaten naar Natuur & Milieu. Een deel van de metingen werd gevalideerd door onderzoeksinstituut NIOO-KNAW. Dit leidde tot de conclusie dat maar liefst 77% van de onderzochte kleine wateren van slechte kwaliteit zijn.

In 2020 gaan we het onderzoek met Natuur & Milieu uitbreiden. Het idee is om dat samen met waterschappen, provincies en het Rijk uit te voeren en de meetmethode verder aan te scherpen. Hopelijk krijgen we daarbij weer hulp van onze klanten.

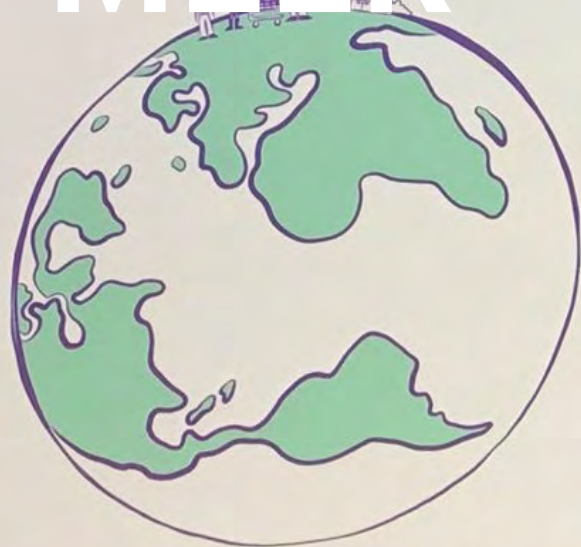
ONZE AGENDA IN 2020

- Verder werken aan uitbreiding platform en verbetering meten van impact.
- Updaten van ons biodiversiteitsbeleid.
- Nog groter publieksonderzoek naar waterkwaliteit met Natuur & Milieu.
- Publicatie van overzicht tools voor het meten van ontbossing.
- Een gezamenlijk commitment namens de financiële sector voor de VN Biodiversiteitstop in China.

Meer informatie

Wil je meer weten over biodiversiteit en hoe we met jouw geld concreet aan dit doel werken? Je leest er alles over op asnbank.nl.

SAMEN BEREIKEN WE MEER

Plastic Pact NL:
Meer met
minder
plastic

Al bijna 60 jaar bankieren we met respect voor mens, dier en natuur. Omdat we wereldwijd gezien maar een kleine speler zijn werken we graag samen met organisaties en ngo's.

In dit hoofdstuk stellen we onze partners voor. De partners die we in de hoofdstukken over mensenrechten, klimaat en biodiversiteit uitgebreid hebben besproken noemen we hier niet.

Partners ASN Bank

Plastic Pact (sinds 2019)

Om de milieu-impact van plastic zo snel mogelijk te verminderen, is collectieve actie nodig. Daarom is het Plastic Pact gesloten. Dit akkoord, waarvan wij één van de ondertekenaars zijn, is een strategische samenwerking tussen het bedrijfsleven, de Nederlandse overheid, kennisinstellingen en ngo's. Doel van het pact is om de ambities vast te leggen, zodat het plasticverbruik in 2025 drastisch verminderd is en het overige gebruikte plasticmateriaal op z'n minst goed recyclebaar is. Het Plastic Pact is een positieve aanvulling op onze ambitie om te voorkomen dat plastic in de natuur of de zee terecht komt.

Access to Medicine (sinds 2019)

Sinds september 2019 neemt ASN Beleggingsfondsen deel aan het collectieve engagement van Access to Medicine. Een dialoog met 19 farmaceutische beursgenoteerde bedrijven, waarvan er 5 in het ASN beleggingsuniversum zitten. Het betreft een langdurig traject waarbij de Access to Medicine Index wordt gebruikt om de voortgang van de farmaceutische bedrijven naar SDG 3 (goede gezondheid en welzijn) in 2030 te kunnen meten. Toegang tot medicijnen is onderdeel van de analyses die gedaan worden voordat een bedrijf opgenomen kan worden in het beleggingsuniversum maar het maakt geen onderdeel uit met het engagement dat wij voeren met de farmabedrijven.

Consortium Zon in Landschap (sinds 2019)

Het Nationaal Consortium Zon in landschap en landbouw is een initiatief van TNO en richt zich op ondersteuning van grootschalige integratie van zonne-energie in het landschap. De drie programmalijnen zijn visuele integratie, het versterken van de natuurwaarde, en het combineren met landbouw. Het consortium is multidisciplinair en bestaat uit projectontwikkelaars, financiële dienstverleners, ontwerpers, adviseurs, kennis- en overheidsinstellingen.

Plastic Solutions Investor Alliance (sinds 2018)

ASN Bank is aangesloten bij de Plastic Solutions Investor Alliance van As You Sow waarbij investeerders de dialoog aangaan met multinationals die veel plastic verpakkingen voor eenmalig gebruik toepassen, zoals Procter & Gamble, Nestle SA, Pepsico en Unilever. Deze bedrijven worden aangesproken op de manier waarop zij het materiaal toepassen en aangespoord om hun voetafdruk in kaart te brengen. Dit moet bedrijven stimuleren om op een andere manier te gaan opereren. Van de genoemde vier bedrijven maakt overigens alleen Unilever deel uit van het ASN Beleggingsuniversum.

Partner Erasmus Platform for Sustainable Value Creation (sinds 2018)

Het doel van het platform is inzicht te ontwikkelen door onderzoek te doen in samenwerking met duurzame koplopers in de financiële sector en academici. Het platform werkt voor het thema ontbossing met ons samen.

Statiegeldalliantie (sinds 2017)

Een onderdeel van ons duurzaamheidsbeleid is dat wij afval en vervuiling willen voorkomen en terugdringen. De helft van het zwerfafval bestaat uit blikjes en kleine flesjes. Wij zien invoering van statiegeld daarop als een belangrijk instrument om de hoeveelheid zwerfafval fors te verminderen. Daarom is ASN Bank aangesloten bij de Statiegeldalliantie.

Dutch Green Building Council (sinds 2015)

ASN Bank is participant van het Dutch Green Building Council (DGBC). Dit is een onafhankelijke non-profit-netwerkorganisatie die zich inzet om de gebouwde omgeving te verduurzamen. Hiermee wil DGBC een belangrijke rol spelen in de transitie naar een circulaire economie waarin het prettig en gezond wonen, werken en leven is. In 2016 is Jort Bakker, hoofd Duurzame Financieringen van ASN Bank, toegetreden tot het bestuur van DGBC.

Nederlandse Vereniging van Duurzame Energie (sinds 2015)

ASN Bank maakt deel uit van de deelnemersraad van de Nederlandse Vereniging van Duurzame Energie. Deze stimuleert de toepassing van duurzame energie en behartigt de belangen van veel bedrijven die actief zijn in de sector duurzame energie.

CoP FiNC (sinds 2014)

ASN Bank nam het initiatief tot de Community of Practice Financial Institutions and Natural Capital (CoP FiNC). In deze CoP delen financiële instellingen hun praktijkervaring en bespreken hoe de financiële sector kan bijdragen aan het behoud en de verbetering van biodiversiteit.

NVB-Platform Duurzaamheid (sinds 2014)

We zijn aangesloten bij het Platform Duurzaamheid van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). De aangesloten banken werken onder meer aan oplossingen voor het klimaatvraagstuk, de bescherming van mensenrechten in internationale handelsketens, transparantie van hun financieringen en beleggingen en het klimaatakkoord.

Overige lidmaatschappen en verklaringen omtrent duurzaamheid

- Dutch Sustainable Development Goals Investing Agenda (SDGI Agenda) (sinds 2016)
- Business and Biodiversity Pledge (sinds 2016)
- Montréal Pledge (sinds 2015)
- Statement by Financial Institutions on Energy Efficiency (sinds 2015)
- Paris Pledge (sinds 2015)
- Statement Conflict Minerals EU (sinds 2015)
- Nederlandse Klimaatcoalitie (sinds 2014)
- Natural Capital Finance Alliance (sinds 2012)
- Carbon Disclosure Project (sinds 2007)

Van ASN Bank naar de Volksbank

United Nations Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI) – 2019

UNEP FI is een partnerschap tussen UNEP en de wereldwijde financiële sector om financiering uit de particuliere sector te mobiliseren voor duurzame ontwikkeling. UNEP FI werkt met meer dan 300 leden - banken, verzekeraars en beleggers - en meer dan 100 ondersteunende instellingen - om te helpen bij het creëren van een financiële sector die mensen en planeet bedient en tegelijkertijd een positieve impact heeft.

ASN Bank was al lid sinds 1994 en de Volksbank heeft dit lidmaatschap in 2019 overgenomen. Tegenwoordig gelden de inspanningen omtrent UNEP FI dus voor alle bankmerken.

Principles Responsible Banking (PRB) – 2019

De verwachtingen van de samenleving veranderen en banken moeten meer transparant en duidelijk zijn over hoe hun producten en diensten waarde creëren voor hun klanten, beleggers en de samenleving. De PRB helpt om de bedrijfsstrategie af te stemmen op de doelstellingen van de samenleving. De principes bieden het raamwerk voor een duurzaam banksysteem en helpen de industrie om aan te tonen hoe het een positieve bijdrage levert aan de samenleving.

IMVO Bankenconvenant -2016

De financiële sector kan via zijn handelen direct of indirect zijn betrokken bij mogelijke schending van mensenrechten. Daarom sloten de bankensector, ngo's, vakbonden overheid in 2016 het IMVO Banken-

convenant (IMVO staat voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen), dat in 2019 afloopt. Het convenant heeft als doel het risico op schending van mensenrechten uit te bannen. Door de gezamenlijke aanpak bundelen de deelnemers hun kennis en ervaring op dit gebied.

ASN Bank sloot zich direct in 2016 aan bij het convenant. Sinds 2017 maakt ASN Bank deel uit van de Volksbank, die de uitgangspunten van het mensenrechtenbeleid van ASN Bank toepast op al haar activiteiten. De Volksbank heeft daarom ASN Bank vervangen als deelnemer aan het convenant; de duurzaamheidsspecialisten van ASN Bank voeren de bijbehorende werkzaamheden uit.

Overige lidmaatschappen en verklaringen omtrent duurzaamheid de Volksbank

- MVO Nederland (2012)
- Equator Principles (2010)
- Global Compact (2008)

DIT DOEN WE MET HET GELD VAN KLANTEN

In dit hoofdstuk en het volgende hoofdstuk laten we zien hoe we met het spaargeld van onze klanten bijdragen aan een duurzame vooruitgang van de maatschappij.

Staatsobligaties

De Nederlandsche Bank en de Europese Centrale Bank willen dat de Volksbank een deel van haar vermogen aanhoudt in goed verkoopbare beleggingen zoals staatsobligaties. Dat doen we, maar dan wel alleen in staatsobligaties van landen die voldoen aan onze duurzaamheidscriteria. In 2019 belegden we in staatsobligaties van de Duitsland, Nederland, België, Oostenrijk, Frankrijk, Ierland, Luxemburg, Zweden en Spanje.

Woningfinancieringen

Het grootste deel van het spaargeld van onze klanten wordt uitgezet in de vorm van particuliere woning-hypotheek. Een deel hiervan is voor klanten met een **ASN Hypotheek**, een groter deel zit in hypotheek van SNS en BLG Wonen.

Door deze financiering maken we de aankoop van een eigen huis voor mensen mogelijk, net als bij grote financieringen in de sector sociale woningbouw. Ook past de financiering van hypotheek in ons beleid om het spaargeld van klanten met zo weinig mogelijk risico uit te zetten.

Werken aan klimaatimpact

Het energieverbruik van woningen is een belangrijke bron van CO₂-uitstoot in Nederland. In het kader van de langetermijndoelstelling voor klimaat wil ASN Bank de klimaatimpact van de hypotheekportefeuille verminderen. Ook de Volksbank heeft een klimaatambitie. Er zijn daarom programma's om klanten te stimuleren hun woning te verduurzamen. ASN Bank en de andere merken doen dat onder meer met de volgende middelen:

- Directe acties voor klanten, zoals een aanbod om zonnepanelen te kopen, huren of delen en korting op isolatie via slimwoner.nl tijdens de Warme Huizendagen.
- Informatie aan klanten over energiezuinig wonen; dit gebeurt via diverse kanalen.
- Duurzaam bewust maken van adviseurs met opleiding en opname van het onderwerp in hypotheek-software en het hypotheekadviesrapport.
- Financiële producten als de ASN Duurzame hypotheek, waarbij met een aparte lening de woning duurzamer wordt gemaakt.

Slimwoner.nl

De Volksbank werkt samen met maatschappelijke partners aan verduurzaming van woningen. Zo is zij, samen met ASN Bank, BLG Wonen, RegioBank en SNS, hoofdpartner van slimwoner.nl, een website die in 2015 door Natuur & Milieu is gestart. Slimwoner.nl biedt woningbezitters gefundeerd, onafhankelijk advies over energiebesparing in en rond het huis.

Lagere overheden

Lokale en regionale overheden, zoals gemeenten en provincies, spelen een belangrijke rol in het functioneren van de samenleving. Als wij de staatsobligaties van een land hebben goedgekeurd op basis van onze duurzaamheidscriteria voor staatsobligaties, zijn daarmee ook de lokale overheden goedgekeurd. In deze categorie verstrekken wij leningen aan Nederlandse gemeenten en provincies.

Duurzame energie

De financiering van duurzame-energieprojecten draagt bij aan de realisatie van onze doelstelling om in 2030 een klimaatpositieve balans te hebben. De marktomstandigheden voor projectfinancieringen van duurzame energie waren in 2019 uitdagend. Dat had onder meer te maken met de onderstaande factoren.

Lage rente

De rente bleef wereldwijd laag. Dit had gevolgen voor herfinancieringen (de zogenaamde secundaire markt). Ook het afgelopen jaar werden meerdere financieringen van bestaande zonne- of windparken, vaak tegen nieuwe, scherpere voorwaarden in één financiering geconcentreerd.

Meer concurrentie

Steeds meer banken, verzekeraars en pensioenfondsen hebben belangstelling voor de financiering van duurzame projecten. Grote partijen uit Azië en de Verenigde Staten zijn op zoek naar duurzame projecten. De concurrentie tussen financiële instellingen nam hierdoor verder toe.

Toekomst

Ook in 2020 blijven wij ernaar streven in een vroeg stadium met ontwikkelaars van duurzame-energieprojecten samen te werken. We willen een voortrekkersrol blijven spelen bij de vormgeving van de energietransitie, die inmiddels breed gedragen wordt.

In 2019 financierden we onder meer deze duurzame energie projecten.

Blauwwind

Samen met Shell New Energies, Mitsubishi, Eneco, baggerbedrijf Van Oord en de Zwitserse investeringsmaatschappij Partners Group financieren we de bouw en exploitatie van het windpark voor de kust van Zeeland. Dit windpark heeft een totale capaciteit van 731 megawatt groene elektriciteit, een jaar stroom voor ruim 800.000 gezinnen. ASN Bank leende in 2019 € 40 miljoen aan dit project.

Fieva

Fieva is een zonnepark verspreid over 40 daken van bedrijfsgebouwen in Vlaanderen. De aanleg vond in 2010-2011 plaats en de daken leveren sinds november 2011 groene stroom. ASN Bank financierde in 2019 een deel van het park voor circa € 17 miljoen. Bij elkaar levert het park jaarlijks stroom aan ruim 3.000 gezinnen.

Andere financieringen

Verder sloten we nieuwe leningen af met HalloStroom en Solease, twee bedrijven die zonnepanelen verhuren aan Nederlandse woningbezitters. In het Drentse Meppel financierden we in de wijk Nieuwveense landen een houtpellet gestookte bio-massa installatie die warmte en warmtapwater levert aan woningen. Bij deze drie leningen ging het om een totaalbedrag van ruim € 13 miljoen.

Speciale bouwprojecten

In 2019 financierden we de restauratie en herbestemming van enkele monumentale panden in Nederland. In hun tweede leven krijgen deze gebouwen een sociale, maatschappelijke of culturele functie.

BOEI

Er zijn in Nederland 7 organisaties door de overheid aangewezen voor het herbestemmen en restaureren van rijksmonumenten. BOEI is één van die organisaties. In 2019 verstrekten ASN Bank BOEI een financiering van bijna € 13 miljoen voor meerdere projecten op verschillende plaatsen in Nederland, onder meer in :

- Ede, daar wordt de voormalige kantine van de ENKA-fabriek verbouwd tot een basisschool met buitenschoolse opvangfaciliteiten.
- Hilversum, daar is de voormalige Clemenskerk verbouwd in een indoor-trampolinepark.
- Rotterdam, daar wordt een deel van een voormalig Zuiderziekenhuis omgevormd tot Gymnasium.
- Hengelo, daar worden oude fabriekshallen verbouwd en ingericht als werkplekken en kantoren.

Monumentale panden - Den Haag

De Stichting Stadsherstel verbouwt en restaureert monumentale panden in Den Haag en omgeving. Voor twee projecten verstrekten wij een financiering van in totaal € 4,4 miljoen. In beide projecten is het doel om de panden naar energielabel C te verduurzamen.

- De Drie Hoefijzers is een voormalig bierdepot dat in de buurt van Station Den Haag Hollands Spoor ligt. Dit karakteristieke complex werd aan het begin van de 20e eeuw gebouwd en was tot eind jaren '60 in gebruik als opslag- en koelplaats van een Brabants biermerk. In het complex worden appartementen en een bakkerij gevestigd.
- Het voormalige politiebureau in Scheveningen wordt eveneens door Stadsherstel gerestaureerd en verbouwd. De bedoeling is om er kantoren/appartementen in te vestigen.

ESG-obligaties

Via ESG-obligaties (Environment, Social & Governance) beleggen wij in vastrentende waarden op het gebied van duurzame energie, energiebesparing, sociale thematiek en biodiversiteit. Deze obligaties helpen ons om in 2030 klimaatneutraal en klimaatpositief te worden en zijn een welkome aanvulling op de balans van ASN Bank. Ook zorgen ze voor een betere spreiding van de risico's op de bankbalans en sluiten ze goed aan op ons duurzaamheidsbeleid. In 2019 kochten we voor meer dan € 250 miljoen aan ESG-obligaties.

Microkredieten in sub-Sahara Afrika

In 2019 kochten we voor een bedrag van € 14,5 miljoen een obligatie van REGMIFA. Een *private debt fund* dat sinds 2010 actief is met het verstrekken van microkredieten aan ondernemers in sub-Sahara Afrika, Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara. Het fonds richt zich via lokale partnerinstellingen op het financieren van voornamelijk zeer kleine, maar ook kleine en middelgrote bedrijven in deze regio. Hiermee vergroot zij de financiële weerbaarheid van de lokale bevolking en zorgt ze voor werkgelegenheid en economische groei in één van de armste regio's van de wereld. Sinds de oprichting van het fonds zijn er via de lokale partners al leningen verstrekt aan circa 170.000 ondernemers in 19 Afrikaanse landen.

Bank Nederlandse Gemeente (BNG) – Green Bonds

Voor € 21,8 miljoen ging er naar duurzame obligaties van BNG Bank. Daarmee komt ons totaal voor BNG Bank op € 75 miljoen. Het geld wordt gebruikt voor de financiering van duurzame projecten en rekening-courantkredieten van Nederlandse gemeenten en woningcorporaties die voorop lopen op het gebied van duurzaamheid en sociaal beleid.

EIB – Sustainability Bond

Voor € 39 miljoen kochten we een groene obligatie van European Investment Bank (EIB). Hiermee komt ons totaal voor EIB op ruim € 183 miljoen. Met de groene obligatie maakt de investeringsbank duurzame - en sociale projecten mogelijk.

KfW – Climate Bond

Ruim € 37 miljoen vloei er naar Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW). We hebben nu voor in totaal € 123 miljoen van deze partij. Met het geld wordt stroomopwekking uit wind, water, zon en andere hernieuwbare energiebronnen mogelijk gemaakt. Een toonaangevend, groen ratingbureau gaf deze klimaatobligaties de hoogst haalbare kwalificatie.

NRW Bank - Green Bond

Ruim € 53 miljoen ging er naar groene obligaties van NRW Bank. Het totaal komt hiermee op € 158 miljoen. De ontwikkelingsbank van de Duitse deelstaat Noord-Rijnland-Westfalen (onder meer Düsseldorf, Keulen en Bonn) financiert hiermee projecten voor hernieuwbare energie, schoon transport, openbare groene gebouwen en de verbetering van de biodiversiteit rondom rivieren.

Land Nordrhein-Westfalen – Sustainability Bond

We blijven nog even in de, qua inwoners, grootste deelstaat van Duitsland. Bijna € 10 miljoen stopten we in de groene obligatie van deze aan Nederland grenzende deelstaat. Met deze obligatie worden duurzame en sociale projecten gefinancierd zoals duurzame stadsontwikkeling en de modernisering van onderwijsgebouwen.

Nordic Investment Bank - Environmental Bond

Ruim € 21,7 miljoen belegden we in klimaatobligaties van de Nordic Investment Bank (NIB). In totaal komt de teller op € 92 miljoen. Met deze klimaatobligaties worden projecten gefinancierd op het gebied van schoon vervoer, aanpassing aan klimaatverandering, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. In Scandinavische en Baltische landen.

Nederlandse Waterschapsbank (NWB) – Waterobligatie

Last but not least. Ook in 2019 kochten we weer waterobligaties van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). Met € 40 miljoen erbij staat de teller nu op € 67 miljoen. Hiermee financiert NWB onder meer projecten rond overstromingspreventie door waterschappen. Dit met het oog op de voortgaande klimaatverandering.

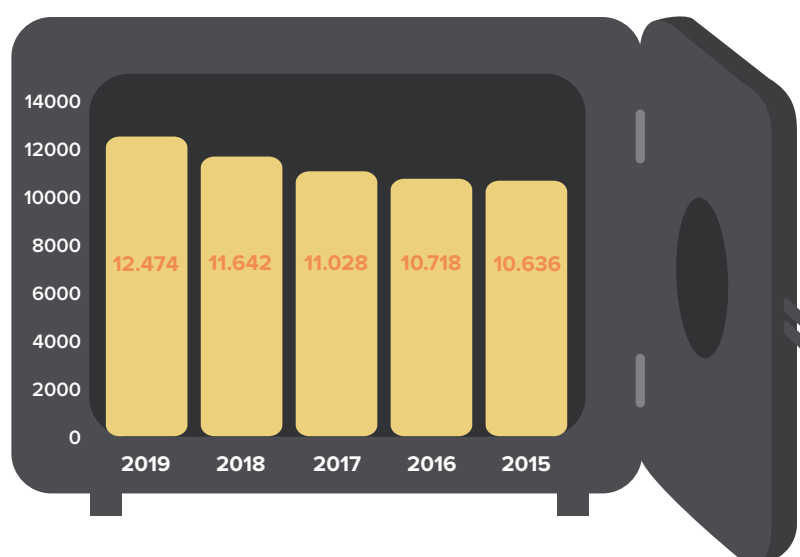
POST VOOR POST

*Windmolen van Belwind in
de Belgische Noordzee*

Even een kleine waarschuwing vooraf. Dit is het meest cijfermatige hoofdstuk van het Jaaroverzicht 2019. Met hier en daar wat jargon. We gaan post voor post uitleggen hoe we het geld van onze klanten (het totale vermogen onder beheer) hebben uitgezet.

Dankzij de ruim 38.000 klanten die in 2019 naar ASN Bank overstapten steeg het totale vermogen onder beheer met € 832 miljoen tot € 12.474 miljoen. Dit bedrag bestond uit alle saldi van spaar- en betaalrekeningen van onze 738.870 klanten op de laatste dag van 2019. Van dit bedrag hielden we op dat moment ruim € 2,8 miljard in rekening-courant aan.

Beheerd vermogen (in miljoenen euro's)

Uitzettingen

De uitzettingen van ASN Bank zijn onder te verdelen in:

- Financieringen: woninghypotheken, zakelijke kredieten en onderhandse leningen van tenminste € 1 miljoen euro.
- Beleggingen: staatsobligaties en zogenaamde ESG-obligaties, waarbij ESG staat voor de thema's Environmental Social en Governance.

(x € 1.000.000)	2019	2018
Financieringen*	5.925	6.098
Beleggingen	3.745	3.826
Totaal uitzettingen	9.670	9.924
* Dit bedrag geeft de restwaarde weer van de financieringen. Deze bedragen zijn exclusief herwaarderingen, agio en lopende rente.		

Terwijl het totaal vermogen onder beheer met € 0,8 miljard toenam daalde het totale bedrag aan uitzettingen met ruim € 0,25 miljard tot een kleine € 9,7 miljard. Het totale bedrag aan duurzame uitzettingen daalde licht door voorziene aflossingen op onderhandse leningen en het feit dat het totale spaargeld van onze klanten harder groeide dan we vooraf hadden ingeschat. Dit extra geld konden we niet direct

gebruiken om duurzame-energieprojecten mee te financieren. Het kost relatief veel tijd om een project-financiering van overeenkomst tot uitbetaling rond te krijgen. In 2020 verwachten we meer ASN Hypotheken met ASN Duurzaam Wonen te kunnen verstrekken. Ook zal de focus liggen op het financieren van duurzame-energie-projecten.

Financieringen

(x € 1.000.000)	2019	2018
Woningfinancieringen	4.571	4.501
Duurzame energie	536	540
Woningbouw	316	360
Gezondheids- en welzijnszorg	200	229
Waterwinning en -beheer	134	193
Lagere overheden	94	220
Natuur & landbouw	33	33
ESG obligaties	14	-
Monumenten	14	10
Onderwijs, cultuur en recreatie	3	3
Diversen	10	9
Totaal financieringen	5.925	6.098

Beleggingen

(x € 1.000.000)	2019	2018
Staatsobligaties	2.370	2.551
ESG obligaties	1.200	1.056
Railvervoer	154	198
Diversen	21	21
Totaal beleggingen	3.745	3.826

Op de volgende pagina's worden de 2019-bedragen uit bovenstaande twee tabellen post voor post (om precies te zijn per debiteur) uitgesplitst.

Alle uitzettingen van ASN Bank

Tegenpartij	bedragen (x € 1.000)
Staatsleningen	2.370.204
Duitsland	962.031
Nederland	509.035
België	383.446
Oostenrijk	175.923
Frankrijk	171.056
Ierland	76.555
Spanje	45.652
Luxemburg	43.455
Zweden	3.052
Woningfinancieringen	4.570.891
Woninghypotheken	4.500.000
ASN Hypotheken	70.891
ESG obligaties	1.213.840
NRW Bank Green Bond	158.443
KFW Green Bond	122.658
FMO Sustainable Bond	109.584
European Investment Bank Climate Awareness Bond	96.230
Caisse d'Amortissement de la Dette Sociale (Frankrijk)	95.620
Nordic Investment Bank Environmental Bond	92.134
European Investment Bank Sustainability Awareness Bond	86.748
Unedic (Frankrijk)	80.527
Council of Europe Development Bank	80.261
Nederlandse Waterschapsbank NV Water Bond	52.096
IDF (Frankrijk)	40.817
Land Nordrhein-Westfalen – Sustainability Bond	35.890
BNG Bonds	33.007
BNG Green Bonds	21.630
BNG SRI Bonds	20.093
Nederlandse Waterschapsbank NV - Social bonds	15.340
Regional MSME Investment Fund for Sub-Saharan Africa SA, SICAV-SIF	14.420
EUROFIMA Green Bond	11.988
TenneT Green Bonds	11.137
Caisse Francaise de Financement Local – Social Bonds	9.990
Green Storm – Social Bonds	9.663

Deutsche Kreditbank AG (DKB) – Social Bonds	7.951
SpareBank 1 Boligkreditt	7.613
Duurzame energie, windenergie	265.595
Nobelwind NV	55.532
Belwind NV	50.439
Northwind NV	39.590
Westermeerwind BV	30.733
Northwester 2 NV	24.235
Blauwwind II CV	17.448
SeaMade NV	15.919
C-Power NV	12.926
Global Tech I Offshore Wind GmbH	9.843
Merkur Offshore GmbH	8.858
Dif Renewable Energy Fund	72
Duurzame energie, Energie efficiency	131.076
Green for Growth Fund	48.959
Global Climate Partnership Fund SA, SICAV-SIF	44.508
Stichting Nationaal Energiebespaarfonds	25.000
Energiefonds Overijssel I BV en Energiefonds Overijssel II BV	12.600
Impax New Energy Investors II	9
Duurzame energie, zonne-energie	101.976
Sonnedix Aloe Holdings	40.469
Fieva VOF	15.264
Lavansol II SAS	9.926
GVC Zonne-energie Holding BV	8.167
Belfuture 2 CVBA	7.854
Belfuture CVBA	6.331
Lavansol M7 SAS	5.396
Hallostroom Huur Zon BV	4.000
NPG Willebroek NV	3.870
Boei BV	699
Duurzame energie, biomassa	22.784
AEB Bio-energiecentrale BV	20.525
Bio-energie Andijk BV	1.992
Bio-energie Next Garden BV	267
Duurzame energie, Warmte-koude opslag	14.466
Unica Financial Services BV	4.097

Eteck Warmte New Babylon BV	2.422
Eteck BV	1.839
Duurzame Warmte/koude Exploitatie BV	1.024
Vaanster VIII BV	1.016
Eteck Warmte Yours BV	782
Eteck Warmte Vijverberg BV	582
Eteck Warmte Waldo BV	581
Eteck Warmte Leidschenhof BV	475
Vaanster XIV BV	383
Eteck Warmte Solidhof BV	339
Eteck Warmte Motel One BV	251
Eteck Warmte Wibautveste BV	222
Eteck Warmte Drunen BV	189
Eteck Warmte Oosterhaar BV	151
Vaanster VII BV	113
Woningbouw	316.070
Woonstichting SSW	35.000
Stichting Ymere	25.000
Stichting Duwo	25.000
Stichting R&B Wonen	20.000
Woningstichting Rochdale	20.000
Stichting Eigen Bouw	18.037
Stichting de Woonmensen/SJA	15.000
Stichting Area Wonen	14.109
Woningstichting Eigen Haard	13.000
Stichting Woonbeheer Betuwe	13.000
Woonstichting Domesta	11.828
Woningbouwvereniging Bergopwaarts	11.300
Stichting Waterweg Wonen	11.000
Woningstichting Servatius	10.000
Stichting Woonbedrijf SWSHvl	10.000
Stichting Woonstede	8.500
Bouwvereniging Onze Woning	8.000
Woonstichting Triada	7.500
Woningstichting SWZ	7.500
Woonstichting Groninger Huis	5.000
Woningstichting Weststellingwerf	5.000

Stichting Steelande Wonen	5.000
Woningstichting Leusden	4.600
Stichting Trivire	4.546
Stichting Omnivera GWZ	3.300
Stichting Mijande Wonen	3.250
Stichting Warmande	1.600
Gezondheids- en welzijnszorg	200.274
Maastricht UMC+	29.903
Stichting Zorggroep Noord- en Midden Limburg	13.712
Stichting BovenIJ Ziekenhuis	11.200
Stichting Volckaert	10.325
ZON PTC BV	9.973
Stichting GGZ Noord- en Midden Limburg	9.600
Universitair Medisch Centrum Groningen	8.168
Stichting MagentaZorg	8.130
Stichting Arduin	7.807
Stichting Dimence Groep	7.410
Stichting GGZ Breburg Groep	7.093
Stichting St Elisabeth Ziekenhuis	6.750
Stichting Christelijke Zorgcombinatie Zwolle en omgeving	5.760
Stichting Dimence	5.600
Stichting ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen	5.000
Stichting VieCuri, Medisch Centrum voor Noord-Limburg	5.000
Stichting Argos Zorggroep	4.800
Stichting Protestants Christelijk Ziekenhuis Ikazia	4.550
Stichting Antonius Ziekenhuis	4.201
Stichting Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis	4.167
Stichting Zorg en Verpleging Goeree-Overflakkee	4.000
Stichting Catharina Ziekenhuis	3.333
Regionale Stichting Zorgcentra De Kempen	3.275
Stichting De Hoogstraat Revalidatie	2.552
Stichting Maastricht Radiology Oncology	2.550
Stichting Tragel Zorg	2.325
Stichting voor Regionale Zorgverlening SVRZ	2.200
Stichting Amphia	2.100
Stichting Dr Bernard Verbeeten Intsituu	2.009
Stichting Saxenburgh Groep	1.750

Stichting Amarant Groep	1.274
Stichting Woon & Zorgcentrum 'Herfszon'	836
Stichting Interakt Contour Groep	832
Stichting Eindhoven Beheer	752
Stichting Treant Zorggroep	578
Stichting Odion	548
De Driestroom	155
diversen	56
Railvervoer	153.818
EUROFIMA	54.256
ÖBB-Infrastruktur Bau AG	50.485
SNCF	32.941
Société du Grand Paris Sustainability Bond	16.136
Waterwinning en -beheer	134.330
Waterschap Brabantse Delta	24.600
Waterschap De Dommel	15.000
Waterschap Hollandse Delta	13.500
Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard	11.600
Waterschap Rivierenland	10.000
Waterschap Aa & Maas	10.000
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	8.100
Waterschap Zuiderzeeland	7.000
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	6.000
Waterschap Roer en Overmaas	5.280
Waterschapsbedrijf Limburg	5.250
Waterschap Rijn en IJssel	5.000
Waterschap Noorderzijlvest	4.000
Hoogheemraadschap van Rijnland	4.000
Waterschap Drents Overijsselse Delta	3.000
Waterschap Vallei Veluwe	2.000
Lagere overheden	93.897
Gemeente Middelburg	16.000
Gemeente Enschede	15.000
Gemeente Zwolle	10.000
Gemeente Weststellingwerf	5.000
Gemeente Pijnacker	5.000
Gemeente Gorinchem	5.000

Gemeente Hengelo	5.000
Gemeente Kampen	4.667
Gemeente Maassluis	4.000
Gemeente Leiden	3.500
Gemeente Venlo	3.176
Gemeente Bunschoten	3.120
Gemeente Sluis	2.667
Gemeente Nijkerk	2.600
Gemeente Heusden	2.500
Gemeente Elburg	2.400
Gemeente Oldenzaal	2.000
Gemeente Krimpen	1.667
Gemeente Hoogezand	600
Natuur & Landbouw	32.629
Eco-Business Fund	31.155
Nationaal Groenfonds	1.474
Monumenten	13.985
Stadsherstel Den Haag	13.985
Onderwijs, cultuur en recreatie	2.902
Stichting Innovatie Bibliotheek Vlissingen	1.168
Stichting Texels Museum	854
Stichting kinderopvang 2Samen	760
Stichting Aktie en Informatiecentrum Lelystad	120
Diversen	30.902
TenneT	20.786
Boei BV	5.266
CAI Westland	2.143
Stichting MagentaZorg	1.810
FMO aandelen	159
Nieuw Hengelman OG BV	147
Wereldwinkels	129
diversen	129
Stichting Ideële winkel	120
VOF Yuan	100
Stichting SCC de Lèghe Polder	74
Smit Hergebruik	39
Eindtotaal	9.669.637

Equator Principles

In 2019 hebben wij geen leningen verstrekt die onder de Equator Principles van de International Finance Corporation (IFC) vielen. De Equator Principles onderscheiden drie categorieën projecten, variërend van een hoge mogelijke negatieve invloed op milieu en mensenrechten (categorie A) tot een lage invloed (C). Wij passen de Equator Principles – naast onze eigen duurzaamheidscriteria – toe op alle projecten die wij financieren die in totaal groter zijn dan 10 miljoen US-dollar (wij hanteren omgerekend een grens van € 8 miljoen).

MAAT- SCHAP- PELIJKE IMPACT

Winnaar
ASN Bank
Wereldprijs
2019

Wij vullen onze maatschappelijke rol actief in. Samen met anderen willen we belangrijke maatschappelijke kwesties bespreken en aanpakken.

Voor de Wereld van Morgen

Voor de Wereld van Morgen is de ondernemerscommunity en het inspiratieplatform van ASN Bank. Sinds 2007 helpt ASN Bank via voordewereldvanmorgen.nl startende, duurzame ondernemingen te groeien. Ondernemers met een slim idee voor een betere wereld kunnen terecht op het platform, dat eind 2019 324 ondernemingen telde. ASN Bank helpt deze groep met coaching, advies, publiciteit, een netwerk en trainingen. Ook wordt vanuit het platform jaarlijks de ASN Bank Wereldprijs georganiseerd, deze uitdagende start-up competitie biedt ondernemers kans op een startkapitaal.

Op de website van Voor de Wereld van Morgen staan vrijwel dagelijks nieuwe blogs over duurzame dichtbij-je-bed-onderwerpen. In 2019 wist een recordaantal van ruim een miljoen unieke bezoekers de duurzame inspiratie op de website te vinden.

12e ASN Bank Wereldprijs

De brievenbus van de ASN Bank Wereldprijs pulde in 2019 uit met 213 duurzame inzendingen. Een selecte groep van 30 duurzame ondernemers ontving een uitnodiging voor de trainingsdag. Een 9-koppige vakjury bepaalde vervolgens, aan de hand van ingediende businessplannen, welke 15 ondernemers voor de jury een pitch van 3 minuten mochten gaan geven.

Op basis van originaliteit, haalbaarheid, impact en volledigheid van de ideeën koos de jury 6 finalisten: Caffelnk, Circular Coffee Collective, Ptthee, Twenty, UnPlastic en WijkEnergieWerkt. De finale in Pakhuis De Zwijger te Amsterdam op 13 november werd uiteindelijk gewonnen door:

Ptthee - Biologische kruidenthee van Nederlandse bodem die de natuur herstelt. Matthijs Westerwoudt en Daan van Diepen bieden Nederlandse boeren een verdienmodel rondom biodiversiteit door bloemen en kruiden te zaaien, waar zij weer kruidenthee van maken. De theemakers vielen dubbel in de prijzen: ze wonnen de eerste prijs (€ 25.000) én de publieksprijs (€ 5.000).

Twenty - Oplosbare shampoocapsules die de inhoud van een shampoofles met 80% reduceren omdat de consument die 80% zelf als water toevoegt. Mirjam de Bruijn en Ilse Kwaaitaal wonnen de tweede prijs (€ 15.000) met hun ruimte- en CO₂-uitstoot besparende uitvinding.

Caffelnk - Milieuvriendelijke inkt en plantaardige olie gemaakt van koffieprut. Eline Leising en haar team wonnen de derde prijs (€ 10.000) met hun circulaire, milieuvriendelijke oplossing.

Komt er een vervolg?

Ja, zeker. Ook in 2020 organiseren we de ASN Bank Wereldprijs. [Vanaf medio augustus staat de inschrijving open.](#)

Crowdfunding

Sinds 2016 wijzen we ASN-klanten met regelmaat op campagnes van duurzame ondernemingen via crowdfundingplatform OnePlanetCrowd. Het gaat dan om bedrijven die aan onze duurzaamheidscriteria voldoen. Ook in 2019 bleek dat hier onder onze klanten veel belangstelling voor is. Voor de duurzame, Amsterdamse koffie-ondernemer Moyee Coffee was de beoogde lening van € 400.000 binnen een dag opgehaald.

In oktober publiceerden we een [rapport](#) (pdf) over het aandeel van duurzame ondernemingen in crowdfunding in de periode 2016-2018. Dit onderzoek laat zien dat crowdfunding een waardevolle bijdrage kan leveren aan duurzame ondernemingen en hen helpt om op te schalen.

Partnerships ASN Jeugdsparen

Met ASN Jeugdsparen investeren ASN-kanten ook in de toekomst van andere kinderen. Want ASN Bank doneert jaarlijks geld aan projecten voor kwetsbare kinderen in Afrika en Nederland. In 2019 bedroeg de donatie 0,1% over het spaartegoed dat gemiddeld in dat kalenderjaar op alle rekeningen ASN Jeugdsparen samen stond, tot € 300.000 in totaal voor de twee partners. Sinds de start van ASN Jeugdsparen in 2002 hebben we zo in totaal bijna € 4,3 miljoen gedoneerd. In dit hoofdstuk vertellen we meer over de bestemming voor dit geld.

War Child

De Democratische Republiek Congo wordt al jaren geteisterd door oorlog. Het land kampt met armoede en honger én met een enorme instroom van vluchtelingen uit Burundi. In de relatief veilige provincie Zuid-Kivu helpt War Child deze vluchtelingen. Door steeds weer oploeiende conflicten, blijft de humanitaire situatie in het land echter gespannen. Veel vluchtelingen uit dergelijke conflictgebieden gaan daarom ook naar Oeganda, op zoek naar veiligheid. War Child geeft met steun van ASN Bank in Congo en Oeganda onderwijs en psychosociale hulp aan gevluchte kinderen.

Nationaal Fonds Kinderhulp

Het Nationaal Fonds Kinderhulp zet zich in voor kwetsbare kinderen in Nederland die te maken hebben met armoede. Kinderhulp vindt dat alle kinderen recht hebben op geluk. Helaas groeien ruim 300.000 kinderen in armoede op. Ze kunnen niet meedoen met leeftijdsgenootjes en hebben volwassen zorgen. Kinderhulp helpt hen door simpele dingen mogelijk te maken, zoals sport, een dagje uit, opleiding of een Sinterklaascadeautje. De steun van ASN Bank aan Kinderhulp gaat naar twee aandachtsgebieden: kamerinrichting en opleiding.

Partnerships ASN Ideaalsparen en ASN Creditcard

ASN-kanten met ASN Ideaalsparen of een ASN Creditcard maken op een bijzondere manier de wereld een beetje mooier. Want zij steunen – zonder dat het hun iets extra's kost – duurzame projecten van onze maatschappelijke partners.

Om onze duurzame missie te realiseren hadden we in 2019 een intensieve samenwerking met zes maatschappelijke partners die actief zijn op het terrein van mensenrechten, biodiversiteit en klimaat (niet geheel toevallig ook de drie pijlers van ons duurzaamheidsbeleid). Daarnaast fungeerde onze eigen ASN Foundation als partner voor de drie duurzaamheidspijlers.

We doneerden in 2019 een percentage van 0,02% over het spaartegoed dat gemiddeld in het kalenderjaar op alle rekeningen ASN Ideaalsparen stond, tot € 1,35 miljoen in totaal voor alle partners samen. Bij de creditcard ging het om een deel van de omzet van alle cards in 2019, in totaal € 143.250. In de komende paragrafen stellen we deze partners en hun projecten aan je voor.

Amnesty International: project hbo- en wo-masterclasses

De mensenrechten zijn in Nederland in het algemeen goed gewaarborgd. En toch komen ze ook hier regelmatig in het gedrang. Amnesty International wil met educatie mensenrechten een stevig fundament geven. Dat er vraag naar is merkt Amnesty aan het aantal aanvragen voor colleges en masterclasses van hbo- en wo-studenten. Deze groepen willen meer weten over specifieke mensenrechten-thema's. Die vraag is veel groter dan Amnesty International aankan, maar met hulp van ASN Bank kon het een groot deel van de aanvragen honoreren.

Fair Wear Foundation: project Leefbaar Loon

De Fair Wear Foundation (FWF) maakt zich net als ASN Bank sterk voor een leefbaar loon in de kledingindustrie. FWF geeft kledingmerken onafhankelijk advies en trainingen en deelt expertise, onderzoek en instrumenten. Ook verifieert FWF de stappen die bedrijven zetten met fabriekscontroles, lokale klachtenhulp lijnen en brand performance checks. Dat zijn onafhankelijke onderzoeken naar de inspanningen van een kledingmerk om arbeidsvoorwaarden bij (toe)leveranciers te verbeteren.

Stichting De Noordzee: project De Rijke Noordzee

Duurzame energie opwekken én werken aan natuurherstel: dat komt samen in het pilotproject De Rijke Noordzee. Hierin werken Stichting De Noordzee, Natuur & Milieu en ASN Bank samen. Het doel is: bij elk windmolenpark op zee de natuur versterken. Door kunstriffen te plaatsen kunnen zich schelpdierbanken vormen. Zij zorgen voor voedsel en een schuilplaats voor vissen. Windmolenparken worden zo kraamkamers voor vissen en schelpdieren. Het resultaat moet een robuust ecosysteem zijn met een rijke biodiversiteit, én economische voordelen.

Natuur & Milieu: project Waterkwaliteit & Biodiversiteit

In 2030 moeten al onze beleggingen en financieringen een positief effect hebben op biodiversiteit. Het project Waterkwaliteit & Biodiversiteit van Natuur & Milieu helpt daar aan mee. In aanloop naar de waterschapsverkiezingen in maart 2019 verscheen via Natuur & Milieu een rapport over de slechte kwaliteit van het oppervlaktewater in Nederland. In de zomer gevolgd door een succesvolle pilot voor een burgeronderzoek, waarbij ruim 850 jonge en oude vrijwilligers aan de slag gingen met een zogeheten 'Watermonster-meetkit' van Natuur & Milieu en ASN Bank. Wetenschappelijke validatie liet zien dat burgeronderzoek een goede indicatie geeft van de slechte ecologische toestand van met name de kleine wateren in ons land.

IVN Natuureducatie: project Natuur in de buurt

ASN Bank steunt het project Natuur in de buurt van IVN Natuureducatie. Dit project heeft positieve effecten op het leefklimaat. Dankzij nieuwe bomen en planten wordt meer CO₂-fijnstof opgenomen, waardoor de luchtkwaliteit verbetert. En het vergroot de biodiversiteit, waardoor het voor de natuur makkelijker is om in evenwicht te blijven en de kans op plagen (zoals de eikenprocessierups) wordt verkleind. Ook heeft een groene wijk een positief effect op de gezondheid van de mens (fysiek en mentaal) en stimuleert een groene buurt sociale inclusie. Natuur in de buurt bestaat onder andere uit de volgende onderdelen: Tiny en Tuiny Forests, natuurinclusief leven (wonen, zorgen, forenzen, werken, recreëren en bouwen), Nederland Zoemt, Operatie Steenbreek en Gezonde Buurten.

Urgenda: project Bedrijven Klimaatneutraal

Urgenda is de organisatie voor innovatie en duurzaamheid die Nederland, samen met bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren, sneller duurzaam wil maken. Dat doen ze aan de hand van hun visie met een concreet actieplan en projecten. ASN Bank wil dat zo veel mogelijk bedrijven uit haar beleggingsuniversum in 2030 klimaatneutraal zijn. Met deze bedrijven voeren we intensieve gesprekken om te kijken hoe zij stapsgewijs naar een CO₂-neutrale bedrijfsvoering kunnen groeien.

ASN Foundation: diverse projecten

De Stichting ASN Foundation ondersteunt projecten op het terrein van mensenrechten, klimaat en biodiversiteit, de drie duurzaamheidspijlers van ASN Bank. In 2019 werkte de foundation samen met tien maatschappelijke organisaties in Nederland. Zo kon met een relatief beperkt budget maximale impact worden bereikt. De belangrijkste projecten die in 2019 werden ondersteund zijn:

- Bevrijdingsfestivals, sponsoring 7 festivals 5 mei 2019
- Movies That Matter, filmfestival mensenrechten
- Jonge Klimaat Beweging, visie duurzame samenleving
- Naturalis, project 'Klimaatlab voor jongeren'
- Nationaal Ouderenfonds, dagjes uit voor ouderen
- Orbis Experience, nog te ontwikkelen duurzaamheidspaviljoen in Utrecht
- De Bovengrondse, project 'Menstruatiearmoede'
- IDFA, Internationaal Documentaire Filmfestival Amsterdam
- Investico, samenwerkingsverband onderzoeksjournalistiek
- VVOJ, aanmoedigingsprijs voor jonge journalisten 'De Loep'

De **ASN Foundation** is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). In haar jaarverslag vind je meer over het beleidsplan, bestuur, financiële verantwoording en de verslaglegging van de activiteiten.

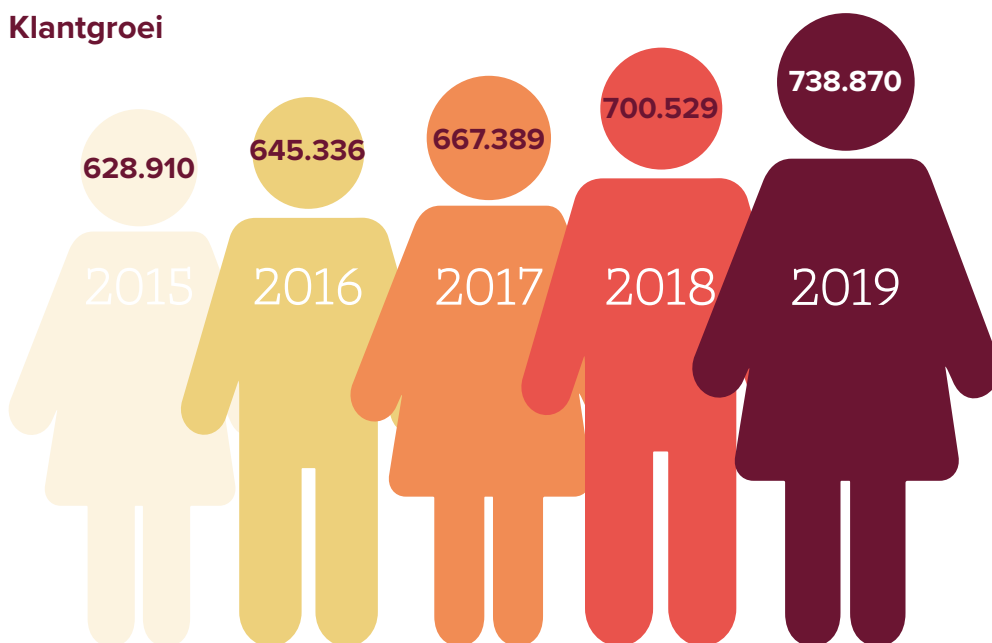

TYPISCH ONZE KLANTEN

Ruim 38.000 Nederlanders stapten in 2019 over naar ASN Bank. Daarmee komt ons totaal aantal klanten op ruim 738.000. Hoe oud zijn onze klanten, hoe bankieren ze en wat vinden ze eigenlijk van ASN Bank?

En op de vijf Nederlanders wil overstappen naar een duurzame bank, schreef de Volkskrant in de zomer van 2019. Ook in onze cijfers zagen we deze bereidheid terug: met een nettogroei van 38.216 klanten haalden we het hoogste groeicijfer sinds 2012.

Klantgroei

Aantal particuliere klanten naar leeftijd	2019	2018	Groei in %
Jonger dan 18	114.632	109.108	5,1%
18 tot en met 34	121.922	107.184	13,8%
35 tot en met 64	314.241	309.125	1,7%
65 en ouder	160.927	151.259	6,4%

‘Kan ik u ergens mee helpen?’

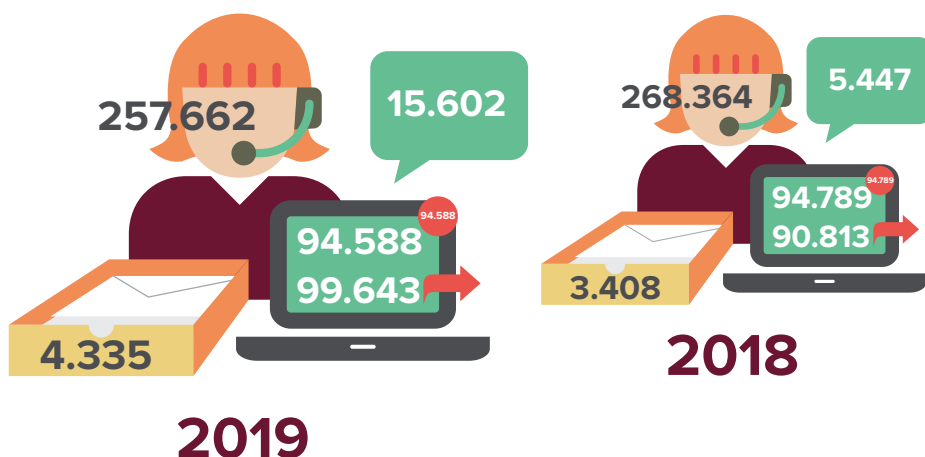
Klanten van ASN Bank regelen hun zaken online of via de telefoon. Kantoren waar klanten binnen kunnen lopen hebben we immers niet. De ASN Klantenservice, een afdeling met 55 medewerkers verwerkt de telefonische vragen, e-mails en chats van klanten.

Onze service

Het is een voorrecht om meer dan 2000 klanten per dag telefonisch of per mail te woord te mogen staan. Onze klantenservice krijgt gemiddeld prachtige cijfers van onze klanten in de tevredenheidsmetingen na klantcontact. En tegelijkertijd kunnen we onze contacten en dienstverlening verder verbeteren. Om te weten op welk vlak we kunnen verbeteren hebben we enorm veel aan de verbetersuggesties die klanten ons geven bij de tevredenheidsmetingen.

Ook in 2019 zagen we binnen de kanalen van de ASN Klantenservice een verdere verschuiving naar digitale kanalen. Er vonden bijna drie keer zoveel chatgesprekken plaats dan in 2018. En ook merkten we dat klanten steeds meer gebruik maken van de app ASN Mobiel Bankieren. Toch wisten klanten ons ook telefonisch te vinden. Vaak gingen de vragen over betaaldiensten.

ASN Klantenservice

Antwoord op storingen

In het eerste kwartaal van 2019 hadden de telefonische vragen van klanten voor een deel te maken met storingen rond onze online dienstverlening. Storingen die niet passen bij de dienstverlening die we als bank willen leveren. Daarom hebben we met de IT-afdeling van de Volksbank, ons moederbedrijf, processen anders ingericht en geïnvesteerd in capaciteit.

Wat klanten van ons vinden

De net promoter score (NPS) geeft weer in hoeverre klanten een dienstverlener of leverancier aanbevelen. Om deze score te berekenen, wordt aan klanten gevraagd: ‘Hoe waarschijnlijk is het dat u deze organisatie aanbeveelt bij familie, vrienden of collega’s, op een schaal van 0 tot 10?’ Vervolgens wordt het percentage klanten dat een 0 tot en met 6 geeft, afgetrokken van het percentage klanten dat een 9 of 10 geeft. De NPS kan dus positief, maar ook negatief zijn. De NPS stond in 2019 onder druk, herstelde zich in het 4e kwartaal (+17) en sloot het hele jaar gemiddeld af op +16. Daarmee haalden we ons jaardoel.

Dit zeiden ASN-klanten in externe onderzoeken

KPMG voerde in 2019 een onderzoek uit onder ruim 5.000 Nederlandse consumenten. In de **Customer Experience Excellence Analysis 2019** (pdf) werden 100 Nederlandse merken uit verschillende sectoren beoordeeld op hun klantvriendelijkheid. In het totaaloverzicht was ASN Bank net als vorig jaar, met dank aan onze klanten, de bank met de hoogste ranking (plaats 28).

In een onderzoek van de **Consumentenbond** onder 14.000 klanten kwamen we nogmaals goed uit de verf. Klanten van alle Nederlandse banken kregen de vraag om hun bank op verschillende onderdelen een cijfer tussen 1 en 10 te geven. Daar rolde een gemiddeld cijfer uit. Gemiddeld kwamen we op een 9,1 uit, net onder RegioBank (ook Volksbank) en net boven de 8,9 van Triodos. De traditionele banken scoorden aanmerkelijk lager: Rabobank kreeg een 7,2, ABN AMRO een 6,9 en ING sloot de rijen met een 6,7.

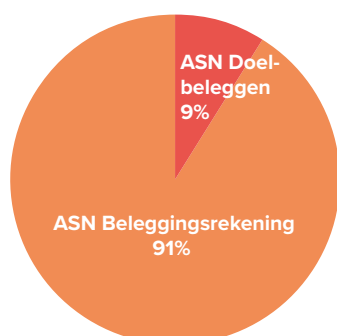
Van [websitevhjaar.nl](https://www.websitevhjaar.nl) kregen we een onderscheiding voor de Beste website in de categorie banken & beleggen. Ons zustermerk RegioBank, ontving de publieksprijs voor Populairste website.

Tenslotte waren we blij met de **Sustainable Brand Index Award** in de categorie banken. Deze award op basis van een onderzoek onder 6.000 Nederlandse consumenten zegt ons dat klanten en niet-klanten zien dat we duurzaamheid in ons DNA hebben. In totaal werden 167 Nederlandse merken beoordeeld, waaronder 8 bankmerken. Het is de 3e keer dat het onderzoek werd gedaan en ook in 2018 ontvingen we deze award.

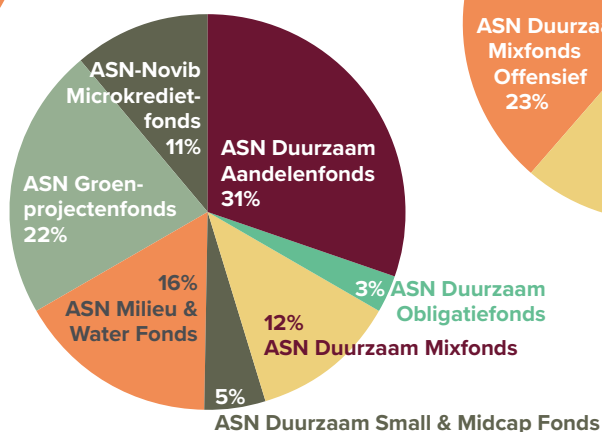
Hoe onze klanten beleggen

Aan het einde van 2019 belegden 78.825 ASN-klanten voor een totaal bedrag van ruim € 2 miljard. Meer informatie over de ASN Beleggingsfondsen is te vinden op de website van ASN Bank en die van ASN Beleggingsfondsen N.V.

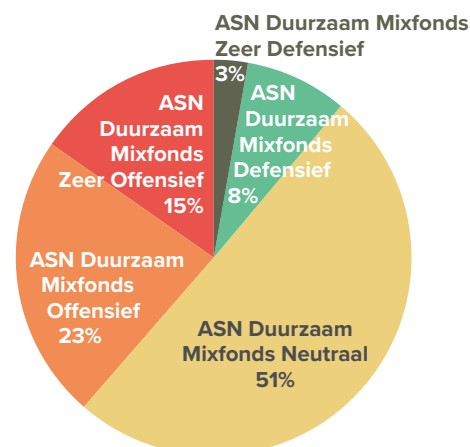
Hoe klanten beleggen

In welke fondsen ASN-klanten beleggen

In welke fondsen ASN-klanten doelbeleggen

Negatief over negatieve rente

Al enkele jaren bevindt de rente op spaarrekeningen in Nederland zich onder de 1%. En ook aan de daling richting 0% kwam in 2019 helaas geen einde. Omdat we graag wilden weten hoe u over een eventuele negatieve rente denkt, gingen we in 2019 het gesprek aan met klanten.

De Volksbank deed in oktober en november onderzoek onder klanten van ASN Bank, SNS en RegioBank. Het onderzoek gebeurde schriftelijk, (onder 3.000 klanten) en in kleine panels. De boodschap van klanten was helder, een negatieve rente was principieel onaanvaardbaar.

Twee dagen voor Sinterklaasavond 2019 kwam directeur Maurice Oostendorp, bestuursvoorzitter van de Volksbank, met rentenieuws naar buiten. Een belofte die in 2020 voor de particuliere spaarrekeningen van ASN Bank en de andere merken geldt. Op spaarrekeningen blijft de rente in 2020 weliswaar minimaal maar tot € 25.000 boven de 0%.

Lees meer >>> [Waarom is de spaarrente zo laag?](#)

Klanten ontmoeten

We zijn een bank met maar één kantoor. Via onze e-mailnieuwsbrief of ons magazine [Goedgeld](#) informeren we onze klanten. We vinden het ook leuk om onze klanten zo nu en dan in levende lijve te ontmoeten. In 2019 deden we dat in Rotterdam, Leeuwarden en Amsterdam.

ACT. in Rotterdam

In september organiseerden we voor de 3e keer het duurzaamheidsfestival ACT. Meer dan 1.000 betalende toeschouwers keken en luisterden naar Tim Hofman (BOOS), Peter Kuipers Munneke (weerman NOS), Jelmer Mommers (de Correspondent), Eva van den Broek (gedragswetenschapper) en Merijn Tinga (Plastic Soup Surfer). Ook kon men kennis maken met tal van ASN-collega's die workshops of interviews gaven. Verder was er een interactief programma met workshops en werd de dag afgesloten door [Valvetronic](#), een swingende brassband die de sprekerstent tot een feesttent verbouwde.

Live in Leeuwarden

Op een avond in juni trokken we met een klein gezelschap ASN'ers naar Leeuwarden. In poppodium Neushoorn vertelden Arie Koornneef en Joyce van der Est (onze directie) meer over de drijfveren van duurzaam bankieren. ASN-accountmanager Emiel van Zwet gaf een inkijkje in de wijze waarop ASN Bank duurzame energieprojecten financiert en zo de energietransitie ondersteunt. Bas-Jan Blom (directeur ASN Beleggingsfondsen) sprak met Angelique Laskewitz van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) onder meer over de rol van beursgenoteerde bedrijven in duurzame transitie.

Fondsbeleggen in Amsterdam

Beleggers in de ASN Beleggingsfondsen kwamen massaal naar de aandeelhoudersvergadering van ASN Beleggingsfondsen N.V. De dag vond plaats op 17 mei in de Beurs van Berlage in Amsterdam. Voor en na de officiële vergadering vonden er interessante sessies plaats. De dag werd afgesloten met een bevolgen klimaatlezing door NOS-weerman en meteoroloog Peter Kuipers Munneke.

Lees meer >>> [notulen van de aandeelhoudersvergadering](#) (pdf)

Voor beleggers

In september organiseerde ASN Bank een webinar (een interactieve sessie via YouTube). Bas-Jan Blom (directeur ASN Beleggingsfondsen) en Mariëtta Smid (manager duurzaamheid ASN Beleggingsfondsen) gaven korte presentaties en gingen in op vragen van kijkers. In een uur werden beleggers onder meer bijgepraat over de financiële resultaten van de ASN beleggingsfondsen en de manier waarop beursgenoteerde bedrijven worden geselecteerd. In april 2020 krijgt dit initiatief een vervolg.

Kijk verder >>> [Webinar beleggen](#) (video van ruim 1 uur)

Podcast gemist

Nieuwsgierig naar het duurzame beleid van ASN Bank? In 2019 werkten we mee aan een aantal podcasts.

[Geen cent in fossiele energie](#) – Piet Sprengers bij BNR (20 minuten)

[118% klimaatneutraal, hoe helder is dat?](#) – Piet Sprengers bij Studio Energie (51 minuten)

[Bedrijven moeten aantoonbaar duurzaam beleid hebben](#) – Arie Koornneef voor NRC.nl (22 minuten)

MOGEN WE EVEN BINNEN KIJKEN?

153

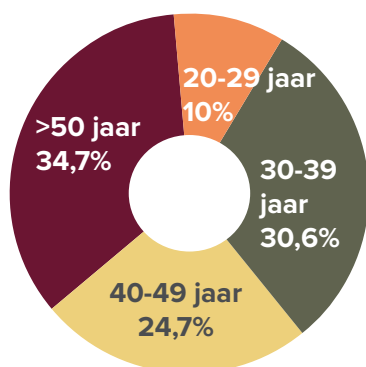
In Den Haag in een bedrijfspand aan de Bezuidenhoutseweg 153 is ASN Bank gevestigd. In dit hoofdstuk vind je informatie over ons medewerkersbestand, de directie, de verbruikscijfers & CO₂-uitstoot van ons kantoor en tot slot de juridische verhoudingen. Kom gerust verder.

Wie is ASN Bank?

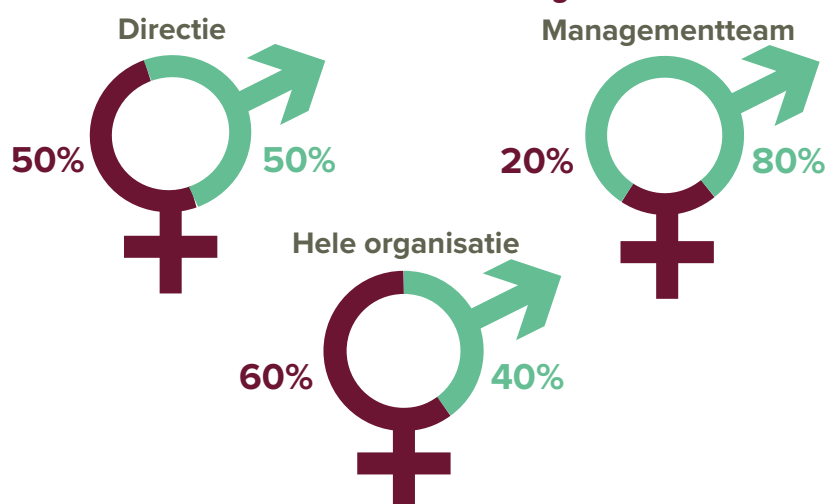
In 2019 bestond ASN Bank uit 170 vaste medewerkers (156,4 fte*). In volgorde van fulltimebanen (fte) bestaat ons bedrijf onder meer uit de volgende afdelingen:

- Klantenservice – 42 fte
- Beheer klantrekeningen – 20 fte
- Duurzame financieringen – 21 fte
- Informatiemanagement – 7 fte
- Marketing & Communicatie – 20 fte
- Expertisecentrum Duurzaamheid – 11 fte
- ASN Belegginginstellingen Beheer – 17 fte
- Ondersteuning - Controlling & Compliance – 9 fte

Verdeling naar leeftijd

Man/vrouw verdeling

* fte = fulltime-equivalent = voltijdmedewerker

Onze directie

De directie van ASN Bank wordt gevormd door Arie Koornneef en Joyce van der Est. Arie Koornneef is sinds 1 april 2017 directeur van ASN Bank. Hij was eerder werkzaam voor de Volksbank als directeur Marketingstrategie & Innovatie en als directeur marketing bij SNS. Daarvoor was hij actief voor Youth for Christ en Simavi. Joyce van der Est is sinds 2015 directeur van ASN Bank. Zij is vanaf 2003 bij de bank verantwoordelijk voor operationele zaken, van 2013 tot 2015 in de functie van adjunct-directeur. Voor 2003 werkte ze voor Robeco en Bank Labouchere.

Dit verdient onze directie

Het beloningsbeleid van de directie van ASN Bank is in lijn met het beloningsbeleid van de Volksbank. De beloning is opgebouwd uit een vast jaarinkomen, pensioenbijdrage en overige secundaire arbeidsvoorwaarden. Net als alle andere medewerkers van ASN Bank én de Volksbank ontvangen Arie en Joyce geen variabele beloning of bonussalaris.

Beloning directie ASN Bank (x € 1.000)	Vaste beloningen		Pensioen		Overig		Totaal	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Arie Koornneef	195	193	22	21	37	38	254	252
Joyce van der Est	161	158	22	21	28	33	211	212
Totaal	356	351	44	42	65	71	465	464

Vaste beloningen

Het vaste jaarinkomen van de directieleden van ASN Bank bestaat uit twaalf maandsalarissen, vakantiegeld en een dertiende maand. De verhouding tussen het hoogste salaris en het gemiddelde salaris bij ASN Bank is 3,3.

Pensioen

Het pensioen betreft de werkgeversbijdrage verminderd met de eigen bijdrage. De directie van ASN Bank neemt deel aan de pensioenregeling voor alle medewerkers van de Volksbank. Deze regeling is vastgelegd in de cao van de Volksbank. De eigen bijdrage van 5% over de pensioengrondslag die in de cao is opgenomen, geldt ook voor de directie. Er is geen sprake van aanvullende pensioentoekenningen. De pensioenopbouw voor het pensioengevend inkomen boven 107.593 (in 2018: € 105.075 is vervallen op grond van de wet. Aan iedereen op wie dat van toepassing is, wordt dat gecompenseerd met een bruto-toeslag van 16,35% van het inkomen boven € 107.593. In de tabel met de beloning van de directie ASN Bank maakt deze toeslag onderdeel uit van het element Overig.

Overig

Hieronder vallen de resterende beloningen zoals de salaristoelage als compensatie voor het wegvallen van de pensioenopbouw boven € 107.593 en de bijtelling voor het privégebruik van de leaseauto voor zakelijk vervoer (inclusief woon-werkverkeer), verminderd met de eigen bijdrage(n). Deze secundaire arbeidsvoorwaarden zijn in lijn met de voorwaarden die voor alle medewerkers gelden.

Verbruik en uitstoot

ASN Bank is gehuisvest in een duurzaam gerenoveerd kantoorpand. De energie is deels afkomstig van de installatie voor zonne-energie op het dak. Ook beschikt het pand over een installatie voor warmte-koudeopslag (WKO). Het kantoorpand heeft een grijswatercircuit voor het sanitair. In het bedrijfsrestaurant wordt gebruikgemaakt van duurzame producten.

De belangrijkste milieubelasting van ons kantoor wordt gevormd door de CO₂-uitstoot van de (kantoor) activiteiten en het papierverbruik.

	2019	2018	2017	2016	2015
CO₂-uitstoot in tonnen					
CO ₂ -uitstoot woon-werkverkeer	183	180			
CO ₂ -uitstoot vliegverkeer	3	4			
CO ₂ -uitstoot verwarming	8	12			
CO ₂ -uitstoot (scope 1 en 2) ¹	194	196	168	178	160
Ton CO ₂ -uitstoot per fte* (scope 1 en 2)	1,25	1,28	1,08	1,20	1,14
CO ₂ -uitstoot scope 3 ²	39	76	90	153	158
Energieverbruik					
kWh elektriciteit ³	264.794	258.102	269.275	276.491	320.705
kWh elektriciteit per fte	1.706	1.688	1.741	1.864	2.285
m ³ gas ⁴ 12.537	18.664	18.254	26.786	18.141	
m ³ gasequivalenten per vierkante meter	4	6	6	8	6
Papierverbruik in kilogram					
Papierverbruik totaal	59.542	118.891	140.550	250.686	238.254
Papierverbruik per rekening in kilogram	0,06	0,12	0,16	0,29	0,29
Waterverbruik					
m ³ water ³⁶³	777	229	783	754	
m ³ water per fte	2,3	5,1	1,5	5,3	5,4
Afval					
Papierafval in ton	12,7	13,6	13,0	13,0	12,2

1 Dit cijfer omvat alle vervoer (woon-werkverkeer en zakelijk verkeer, inclusief auto-, trein-, bus- en vliegverkeer) en verwarming van ASN Bank.

2 Dit cijfer omvat de CO₂-uitstoot die samenhangt met het papiergebruik, afval en watergebruik.

3 Het verbruik van elektriciteit wordt uitgedrukt in kWh (kilowattuur). 1 kWh is gelijk aan 0,0036 gigajoule.

4 Het pand maakt gebruik van stadsverwarming. Dat wordt uitgedrukt in gigajoules. Deze gigajoules zijn omgerekend in m³ gas volgens de opgave van het energiebedrijf: 1 gigajoule is 25,85 m³ gas.

CO₂-uitstoot

ASN Bank is verantwoordelijk voor drie soorten uitstoot van broeikasgassen:

- Scope 1-emissies: de directe uitstoot van broeikasgas door onze eigen activiteiten.
- Scope 2-emissies: de indirecte uitstoot van broeikasgas van eigen activiteiten, bijvoorbeeld van de opwekking van de elektriciteit die we gebruiken.
- Scope 3-emissies: de uitstoot van broeikasgasemissies in de keten, zoals van het papier dat we gebruiken en van onze financieringen en beleggingen.

Mede dankzij compensatie van de CO₂-uitstoot is het kantoor van ASN Bank klimaatneutraal voor scope 1

en 2. De kantooractiviteiten zijn klimaatneutraal voor een gedeelte van scope 3. De Volksbank compenseert de resterende uitstoot.

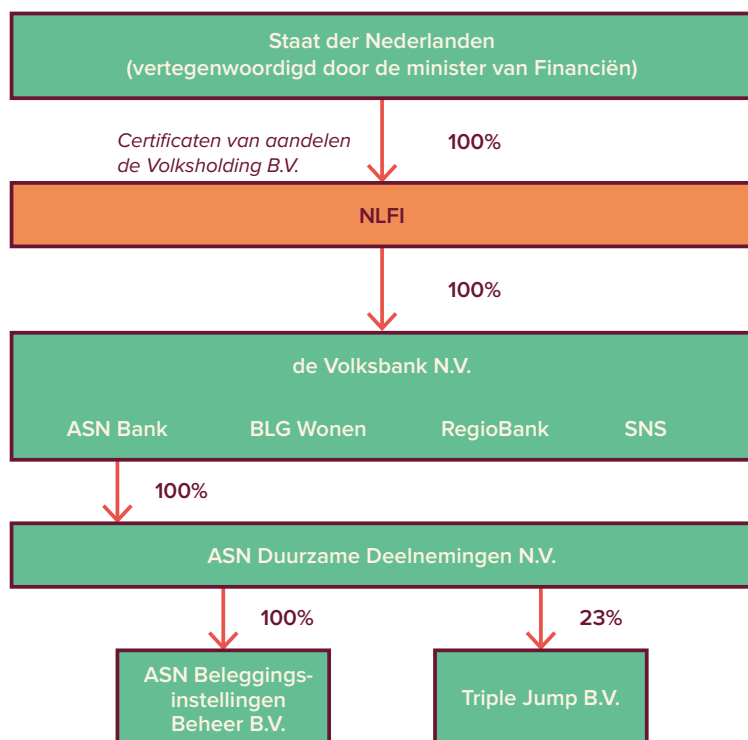
In het cijfer van de CO₂-uitstoot van het woon-werk verkeer nemen we ook de *well-to-tank*-emissie mee. Dit is de uitstoot die vrijkomt bij de winning, het transport en het raffinageproces van brandstoffen of bij de productie en het transport van elektriciteit. Voorheen namen we alleen de *tank-to-wheel*-emissie mee: de uitstoot die ontstaat door verbranding van brandstof tijdens het gebruik van het voertuig.

Papier

De hoeveelheid papier die we gebruiken, is in 2019 gedaald tot 0,06 kilogram per rekening (was 0,12). Deze daling is te danken aan de verdergaande digitalisering van de communicatie met klanten. Zo vindt het proces van het openen van een rekening online plaats en ontvangen klanten alleen nog papieren brieven als dat niet anders kan. Ook ontvangt een steeds groter aantal klanten het klantenmagazine Goedgeld online in plaats van op papier. Daarnaast is de frequentie van het magazine Goedgeld verlaagd.

Juridische verhoudingen

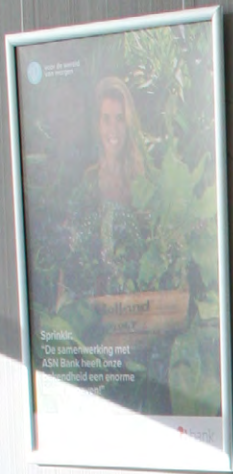
ASN Bank is een handelsnaam en één van de vier merken van de Volksbank. De andere merken zijn: BLG Wonen, RegioBank en SNS. ASN Bank handelt onder de bankvergunning van de Volksbank. ASN Bank biedt haar klanten de mogelijkheid te beleggen in de ASN Beleggingsfondsen. De ASN Beleggingsfondsen worden beheerd door ASN Belegginginstellingen Beheer B.V. (ABB). ABB heeft een eigen directie en eigen publicatieplicht maar werkt nauw samen met medewerkers van ASN Bank. ABB is een 100%-dochtervennootschap van ASN Duurzame Deelnemingen N.V. (ADD) en ADD is op haar beurt weer een 100%-dochtervennootschap van de Volksbank.

Duurzaamheidsactiviteiten voor de fondsen

De duurzaamheidsactiviteiten voor de ASN Beleggingsfondsen zijn als volgt verdeeld. ABB is verantwoordelijk voor de duurzaamheidsactiviteiten die samenhangen met het fondsbeheer: engagement, selectie voor het beleggingsuniversum van de fondsen en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen van de bedrijven waarin de fondsen beleggen. ASN Bank speelt bij deze activiteiten een adviserende en/of uitvoerende rol.

ASN Bank voert voor de ASN Beleggingsfondsen het onderzoek naar bedrijven en landen uit en formuleert adviezen. Op basis daarvan beslist ABB, de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V., over opname in het beleggingsuniversum. In opdracht van ABB voert ASN Bank engagement met bedrijven waarin de ASN Beleggingsfondsen beleggen, zoals bedrijven in de farmaceutische sector.

VERSLAG RAAD VAN ADVIES

De raad van advies van ASN Bank adviseert de directie gevraagd en ongevraagd over het duurzaamheidsbeleid in brede zin. Hieronder volgt hun verslag over 2019.

De raad bestond in 2018 uit vijf personen: Carolien Gehrels, Maarten van Huijstee, Marleen Janssen Groesbeek, Jan van der Kolk en Tjerk Wagenaar. De leden van de raad zijn actief in uiteenlopende sectoren, van bedrijfsleven, consultancy en Ngo's tot overheid en wetenschap. We hebben met elkaar gemeen dat we een ruime ervaring hebben op het gebied van duurzame ontwikkeling, vanuit verschillende invalshoeken. We vergaderden in 2019 vier maal. Tussentijds was er contact met de directie van ASN Bank en met de directie van de Volksbank, waarvan ASN Bank een onderdeel is.

Dit is onze rol

De duurzame koers van ASN Bank bewaken en bevorderen, dat is de kern van onze rol. Zo bewaken we de activiteiten die ASN Bank initieert om haar duurzame beleid te realiseren. We geven gevraagd en ongevraagd advies. We stellen de directie van ASN Bank kritische vragen over de duurzame koers en fungeren zo als klankbord. Vanuit onze positie als relatieve buitenstaander gaan we vrije discussies aan. En zo nu en dan geven we een welgemeend compliment.

Duurzame signatuur borgen

De Volksbank, het moederbedrijf van ASN Bank, is op dit moment in handen van de Nederlandse staat. Het doel is om de bank te verkopen. Om de Volksbank daar klaar voor te maken is een aantal zaken in beweging. De raad volgt nauwlettend of de duurzame signatuur van ASN Bank voldoende geborgd blijft. Welke service is er voor ASN-klanten, uit welke producten en diensten kunnen zij kiezen en hoe ondersteunt ASN Bank straks maatschappelijke initiatieven? Met dit soort vragen dagen we de directie van ASN Bank regelmatig uit. De duurzame signatuur van de ASN Bank past goed binnen bankieren met de menselijke maat, de missie van de Volksbank.

In november 2019 heeft de minister van Financiën zich voor het eerst uitgelaten over de ontwikkeling naar de verkoop van de Volksbank en dat met de Tweede Kamer besproken. De koers van de Volksbank ondervond brede steun; komend jaar zullen diverse onderzoeken worden uitgevoerd met het oog op de beoogde verkoop. Directie en raad volgen deze ontwikkelingen nauwgezet.

Hoe staat het met de doelen?

ASN Bank heeft een aantal langetermijndoelen geformuleerd: groei naar een miljoen tevreden klanten, vergroting van de zakelijke uitzettingen, groei van het vermogen onder beheer en een rol als aanjager van duurzame ontwikkeling in de financiële sector. Geregeld wordt de (positieve) ontwikkeling richting deze doelstellingen besproken en wat zou kunnen helpen om ze te realiseren, binnen de in 2019 ruimschoots bereikte doelstelling van een klimaatneutrale balans. Voor de korte termijn wordt de Raad geregeld geïnformeerd over de operationele prestaties van de bank.

Meer focus

ASN Bank verstrekt uit ontvangen spaargelden hypotheekleningen aan particulieren en kredieten aan bedrijven, publieke instellingen en duurzame projecten. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen. In 2019 heeft de raad dit onderwerp opnieuw met de directie besproken en er enkele kritische vragen over gesteld. Wat ons betreft komt er meer focus in de activiteiten die ASN Bank financieel steunt. Meer gericht op activiteiten en organisaties die een wezenlijk verschil maken, die zichtbaar duurzame ontwikkeling bevorderen.

Operationeel plan

Op de valreep van 2019 keken we kritisch naar het operationeel plan voor 2020. Op basis van dit plan voorzien we een gezonde ontwikkeling van ASN Bank.

Elke dag heb je de kans om in jouw stukje van de wereld
het verschil te maken.

Het is aan jou om te bepalen
waarmee je het verschil
gaat maken.

– Jane Goodall

